

İQTİSADİYYAT

www.iqtisadiyyat.com

Həftəlik iqtisadi, ictimai-siyasi, müstəqil qəzet

Qiyməti razılaşma yolu ilə

Qəzet 1999-cu ildən çıxır

İLHAM ƏLİYEV: “BİZİM BİRGƏ GƏLƏCƏYİMİZ ÜÇÜN ÇOX MÖHKƏM ZƏMİN VAR, MÖHKƏM TƏMƏL VAR. BU, BİZİM ORTAQ KÖKLƏRİMİZDİR, DİLİMİZDİR, DİNİMİZDİR VƏ ORTAQ MARAQLARIMIZDIR”

Noyabrın 12-də İstanbulda Türkdillli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının VIII Zirvə Görüşü keçirilib.

Dövlət Başçıları Şurasının iclasını açan Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan bütün qonaqları İstanbulda salamlayıb, Zirvə Görüşünün əlaqələrimizdə yeni mərhələ açacağına əminliyini ifadə edərək deyib: *“Sədrliyi təhvil aldığımız Can Azərbaycana, pandemiya baxmayaraq, həyata keçirdiyi uğurlu fəaliyyətlər münasibətilə təbriklərimi çatdırıram”*. *“Siyasi və ictimai həmrəylik kimi, iqtisadi və ticari əlaqələrdən gücləndirmək lazımdır”*, - deyən Türkiyə Prezidenti hazırda türkdillli ölkələr arasında ticarət dövryyəsinin 21 milyard dollar təşkil etdiyini bildirib, qarşılıqlı sərmayələrin əhəmiyyətini, bu sahədəki maneələrin aradan qaldırılmasının vacibliyini vurğulayıb. Rəcəb Tayyib Ərdoğan ölkələrimiz arasında nəqliyyat və logistika sahələrində əlaqələrin möhkəmləndirilməsinin vacibliyindən də danışıaraq deyib: *“Bu çərçivədə “Beynəlxalq kombinə edilmiş yük daşımalarda haqqında Saziş”i ən qısa zamanda imzalamalıyıq. Beləliklə, Xəzərdən keçən Beynəlxalq Şərq-Qərb Orta Dəhlizi başda olmaqla aramızdakı bütün yolları bu coğrafiyanın əsas arteriyalarına çevirə bilirik. Azərbaycan-Naxçıvan bağlantısı da bu mənada həyati əhəmiyyət daşıyır”*.

Zirvə Görüşünün “Rəqəmsal dövrdə yaşıl texnologiyalar və ağıllı şəhərlər” mövzusunda həsr olunduğunu deyən Rəcəb Tayyib Ərdoğan bu baxımdan Zəngilanda görülməli quruculuq işlərindən bəhs edib. *“Ağıllı şəhərləşmə sahəsində işğal-*

dan azad edilən Zəngilanda başlanılan təşəbbüs, Türkiyənin inkişafı, Ahaldakı intensiv fəaliyyətlər, Budapeştdə görülməli işlər, Qırğızıstanda və Özbəkistandakı fəaliyyətlər təqdirəlayiqdir”, - deyən Türkiyə Prezidenti vurğulayıb. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan qlobal istiləşmə, həmçinin terrorizmlə mübarizədə səylərin birləşdirilməsinin əhəmiyyətini də qeyd edib.

Türkiyə dövlətinin başçısı deyib: *“İndi qaradaşım cənab Əliyevə Ordenin təqdim olunması mərasiminə başlayırıq”*. Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevə Türk Dünyasının Ali Ordenini təqdim edərək bildirib:

- Hörmətli Prezident, Əziz qardaşım, Müzəffər Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyev. Qarabağda təxminən otuz il davam edən işğala qətiyyətli rəhbərliyinizlə 44 gün kimi qısa müddətdə son qoyulub. Bu, təkcə azərbaycanlı qardaşlarımız üçün deyil, bütün türk dünyası üçün böyük əhəmiyyət daşımaqdadır. Vətən müharibəsi nəticəsində illərdir tətbiq olunmayan BMT Təhlükəsizlik Şurasının qətnamələri həyata keçirilmişdir. Azərbaycan bu yolla beynəlxalq ictimaiyyətin yad-daşına ədalət mesajını həkk etmişdir. Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü yenidən təmin etməsi türk dünyasının birliyini və bərabərliyini genişləndirmişdir. Qarabağın azadlığının rəmzi olan “Xarıbülbül” türk dünyası üçün Zəfərin müjdcisi olmuşdur. Qarabağ Zəfəri ilə təkcə işğal altındaki torpaqlar azad edilmə-

yib, eyni zamanda bölgəmizdə həsrətini çəkdiyimiz davamlı sülh, sabitlik və əməkdaşlığa gedən yolda da önü açılib. Fərsətdən istifadə edərək əziz Qardaşım cənab İlham Əliyevə Türk Dünyasının Ali Ordenini təqdim etməkdən dərin məmnunluq duyur, azadlıq yolunda şəhid zirvəsinə ucalan qəhrəmanlarımızı rəhmət və ehtiramla yad edirəm.

Dövlətimizin başçısı Zirvə Görüşündə çıxış edib.
O, deyib: - Əziz Qardaşım, hörmətli Prezident Rəcəb Tayyib Ərdoğan, Əziz dövlət-hökumət başçıları, ilk növbədə, bu yüksək mükafata görə, Türk Dünyasının Ali Ordeninə görə Sizə dərin təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Bu, mənim üçün böyük şərəfdir, eyni zamanda böyük məsuliyyətdir. Mənim sevimli ikinəfət edən odur ki, bu Ali Ordeni mənə Türk Şurasına üzv ölkələrin dövlət başçıları təqdim edirlər. Onların imzası ilə və əziz Qardaşım, hörmətli Cümhurbaşqanı Rəcəb Tayyib Ərdoğanın təşəbbüsü ilə bu yüksək mükafat mənə verilir. Qeyd edilir ki, bu, Qarabağın azad edilməsi işində göstərdiyim səylərə və türk birliyinin daha da güclənməsi işinə töhfələrimə görə verilir. Bu, türk dövlətləri tərəfindən mənim işimə, mənim fəaliyyətimə verilən çox yüksək mükafətdir, yüksək qiymətdir. Buna görə də mən bütün Azərbaycan xalqı adından çox dərin təşəkkürümü bildirirəm. Çünki mən belə zənn edirəm ki, bu mükafat bütün Azərbaycan xalqına verilmiş mükafətdir. İkinci Qarabağ savaşında göstərdiyimiz əzmkarlıq, iradə,

rəşadət bizi böyük Zəfərə gətirib çıxardı və onu da bildirməliyəm ki, bunu hər kəs görür, bizə əlavə güc verən əziz Qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğanın müharibənin ilk saatlarından başlayaraq son dəqiqələrinə qədər bizə göstərdiyi dəstək və mənəvi dəstəyidir. Çünki biz bu dəstəyi hiss edərək, onun sözlərinə qulaq asaraq özümüzü daha da güclü hiss etdik. Çünki hörmətli Cümhurbaşqanı deməkdir ki, Azərbaycan bu savaşda tək deyil. Türkiyə Azərbaycanın yanındadır və hər zaman yanında olacaqdır və bu, bizə əlavə güc verdi. Bu, bəzi qüvvələri - Ermənistan himayədarlarını bu savaşdan kənarda tutdu və bizə imkan verdi ki, biz bu şərəfli missiyamızı yerinə yetirək.

Əziz Qardaşım, hörmətli Prezident, əziz dövlət və hökumət

sahibinə çevrilmişdir. Hesab edirəm ki, Türkiyənin gücünü - siyasi, iqtisadi, hərbi gücünü, indi dünyada bilməyən yoxdur və əziz Qardaşımın liderliyi sayəsində Türkiyənin inkişafı, Türkiyədə sabitliyin təmin olunması bütün türk dünyası üçün önəmli şərtidir. Çünki türk dünyasının mərkəzində dayanan güclü Türkiyə dövlətidir. Bizə, hər birimizə əlavə güc verən Türkiyənin güclənməsidir və buna görə hər birimiz əziz Qardaşımıza minnətdar olmalıyıq. Azərbaycan xalqı adından bu gün böyük şərəflə danışıraq əziz Qardaşımıza Azərbaycan xalqının hədsiz məhəbbətini çatdırıram. Tayyib bəyi Azərbaycanda savaşa qədər hər kəs sevirdi, savaşda bizə göstərdiyi bu böyük dəstəyə görə isə Tayyib bəy Azərbaycan xalqının qəlbində yaşayır və əbədi

lülələr hər ay, hər il yaranır və əfsuslar olsun ki, dünyanın aparıcı ölkələri bu təhlükələrə qarşı düzgün addımlar ata bilmirlər və əminəm ki, Türk Dövlətləri Təşkilatının təkcə ölkələrimiz, xalqlarımız üçün deyil, dünya üçün önəmi bundan sonra da artacaq. Çünki bizim işbirliyimiz səmimidir, biz hamımız qardaş, bir-birimizə qardaş deyirik, biz hamımız ənənəvi dəyərlər üzərində ölkələrimizi inkişaf etdiririk. Bizim xalqlarımız arasındakı birlik, qardaşlıq gündən-günə möhkəmlənir və biz bu gün böyük coğrafiyanı əhatə edirik, böyük iqtisadi, siyasi, hərbi gücü bu coğrafiyada ehtiva edirik. Bizim ölkələrimizdə zəngin təbii qaynaqlar var, müasir infrastruktur var, nəqliyyat yolları var. Türkiyə hərbi, iqtisadi və sənaye gücə malik olan ölkədir. Təkcə onu

başçıları, mən bir daha buna görə sizin hamınıza minnətdarlığımı bildirmək istəyirəm. Rəmzi hal ondan ibarətdir ki, bu mükafatı Azərbaycan Türk Şurasına sədrliyi Türkiyəyə təhvil verən zaman alır. Eyni zamanda, bu, son iki il ərzində bizim işlərimizə də verilən qiymətdir və bu şərəfli missiyayı Türk Şurasındakı və bundan sonra Türk Dövlətləri Təşkilatındakı sədrlik müddətini artıq əziz Qardaşım Rəcəb Tayyib Ərdoğan öz üzərinə götürür. Əminəm ki, onun liderliyi ilə bizim ölkələrimiz arasındakı birlik, həmrəylik, qarşılıqlı hörmət və məhəbbət əsasında qurulmuş əlaqələr daha da möhkəmlənəcək və türk dünyasının lideri olan hörmətli Cümhurbaşqanının bu işdə uğur qazanacağına heç şübhəm yoxdur. Çünki onun siyasəti və liderliyi sayəsində Türkiyə son illər ərzində böyük və şərəfli yol keçmiş, dünya miqyasında güc mərkəzinə çevrilmiş və təkcə bölgədə yox, dünya miqyasında söz

yaşayacaq. Mən çox şadam ki, bu gün biz türk dövlətləri arasındakı birlikdən danışıraq gələcəyə baxırıq. Çünki bizim gələcəyimiz, birgə gələcəyimiz üçün çox möhkəm zəmin var, möhkəm təməl var. Bu, bizim ortaq köklərimizdir, dilimizdir, dinimizdir və ortaq maraqlarımızdır. Azərbaycan ikiillik sədrlik dövründə türk dünyasının birləşməsi üçün böyük səylər göstərmişdir. Bir çox tədbirlər keçirilmişdir. Hesab edirəm ki, biz hazırda daha bütöv, daha birləşmiş şəkildə gələcəyə addımlayırıq. Bugünkü Zirvə Görüşünün çox böyük tarixi əhəmiyyəti var. İlk növbədə, ona görə ki, biz Şurasını təşkilatla çeviririk və bu təşkilatın çox gözəl gələcəyi var. Çünki bu təşkilatın təməlinə təbii müttəfiqlər yerləşir və həm tarix, həm mədəniyyət, həm bizim ənənələrimiz, bizim adət-ənənələrimiz, bax, bu, birliyi diktə edir. Eyni zamanda, indiki dünyada təh-

demək kifayətdir ki, Türkiyə NATO-nun ikinci ən güclü ölkəsidir və bunu öz maraqlarını və dünyada sülhü təmin etməklə dəfələrlə göstərmişdir. Ona görə mən çox ümidliyəm ki, bizim təşkilatımız qarşıda duran bütün vəzifələri icra edəcəkdir. Son iki il ərzində önəmli hadisələrdən biri Türkmənistanın bizim təşkilatla müşahidəçi qismində qoşulmasıdır. Bu da təbiidir və mən böyük məmnuniyyətlə bu haqda bu gün hələ ki, təşkilat sədrlik edən şəxs kimi deyirəm. Bizim türkmən qardaşlarımızı da ürəkdən salamlayırıq və bu, çox önəmli addımdır. Eyni zamanda, Bakı Zirvəsində Özbəkistan bizim Şuraya üzv oldu, bu da çox önəmli hadisədir. Mən xatırlayıram, 2009-cu ildə Naxçıvan Zirvə Görüşündə o vaxt Naxçıvan sazişi imzalanmışdı. Onu dörd lider imzalamışdı. Amma bu gün bizim sayımız 7-yə çatıb. Bu, onu göstərir ki, bizim təşkilatımız çox cəlbedicidir və əminəm ki, hər bir üzv

və hər bir müşahidəçi bundan sonra da bir nöqtəyə vuraraq bizim gücümüzü artıracaqdır. Eyni zamanda, bu gün dünyanı bürüyən pandemiya qarşı biz birgə cavab verdik. Keçən ilin aprel ayında videokonfrans şəklində Zirvə Görüşü keçirilmişdir və bizim təşkilatımız həm üzv ölkələr bir-birinə kömək göstəririk, başqa ölkələrə kömək göstəririk.

Dörd gün əvvəl Azərbaycan xalqı Qarabağın azad olunmasının birinci ildönümünü sevincə və qürurla qeyd edirdi. Biz təxminən 30 illik işğala son qoyduq. Birləşmiş Millətlər Təşkilatının 1993-cü ildə qəbul etdiyi və kağızda qaldığı qətnamələri yerinə yetirdik, icra etdik. Tarixi ədaləti bərpa etdik, beynəlxalq hüququ bərpa etdik, milli layahətimizi bərpa etdik. Bu Zəfər tarixi əhəmiyyət daşıyır. Çünki bu, ədalətli müharibə idi. Biz öz torpağımızda vuruşurduq, qan tökürdük, şəhidlər verirdik. Bizim başqa ölkələrin torpağında heç vaxt gözülmüş olmayıb və İkinci Qarabağ savaşının nəticələri bunu göstərir. Çünki müharibə dayanan gün artıq

bütün atışmalara, bütün xoşagəlməz hallara son qoyuldu. Müharibənin ilk günlərindən mən açıq bəyan edirdim ki, əgər Ermənistan bizə torpaqlarımızdan öz qoşunlarının çıxarılma tarixini, təqvimini verərsə, biz hər an həmin müharibəni dayandırmağa hazırıq və sözümüzlə əməl etdik. 44 gündən sonra Ermənistan təslim aktını imzalayaraq o vaxta qədər azad edilməmiş torpaqlardan da özü çıxmağa məcbur olmuşdur və beləliklə, İkinci Qarabağ savaşına başa çatmışdır. 44 gün ərzində döyüş meydanında 300-dən çox şəhər və kəndi işğalçılardan azad etdik və yüzlərlə şəhər və kənd artıq sülh prosesi nəticəsində azad edilmişdir və Azərbaycan öz ərazi bütövlüyünü bərpa etmişdir.

Azad edilmiş torpaqlarda hər şey dağıdılıb. Əziz Qardaşım, hörmətli Cümhurbaşqanı azad edilmiş torpaqlara iki dəfə səfər edib. İyun ayında Şuşaya və bu yaxınlarda - oktyabr ayında Füzuli və Zəngilana səfər edərkən bunu əyani şəkildə görüb. Bu bölgələrin - Şərqi Zəngəzur və Qarabağ

bölgələrinin bərpası üçün bu gün bizə ən çox dəstək verən yenə də qardaş Türkiyəmizdir. Türkiyənin bir çox şirkətləri bu gün bizim üçün çox önəmli infrastruktur layihələrində çalışırlar, - körpülər, tunellər, yollar, dəmir yolları, elektrik stansiyaları, hava limanları, - bütün bu işlərdə fəal iştirak edirlər. Hörmətli Cümhurbaşqanı ilə birlikdə bu yaxınlarda açdığımız Füzuli Hava Limanının inşasında Azərbaycan şirkətləri ilə bərabər, 12 türk şirkəti iştirak etmişdir. Hesab edirəm, məhz buna görə biz rekord müddət ərzində, cəmi 8 ay ərzində inşa edə bildik. Hazırda Türkiyə şirkətləri, eyni zamanda Zəngilan Hava Limanının inşasında iştirak edirlər və bizim digər layihələrimizdə iştirak edəcəklər.

Eyni zamanda, mən Şavkat Miramanoviç Mirziyoyevə öz dərin təşəkkürümü bildirmək istəyirəm. Şəxsən onun təşəbbüsü ilə Füzuli rayonunda Özbəkistan büdcəsinin vəsaiti hesabına böyük məktəb inşa ediləcəkdir. Məktəbin layihəsi bizə təqdim edildi və bu,

növbəti həmrəylik, dostluq, qardaşlıq addımıdır və Azərbaycan xalqı bunu çox qiymətləndirir. Biz indi böyük bərpa işləri ilə məşğuluq. Eyni zamanda, İkinci Qarabağ savaşının nəticələri bölgə üçün yeni imkanlar açır. O cümlədən, hesab edirəm ki, nəqliyyat baxımından Zəngəzur koridorunun açılması bütün bölgə üçün yeni imkanlar açacaqdır. Ümid edirəm, öz işğalçılıq siyasətinə görə məğlub vəziyyətdə olan Ermənistan da gec-tez anlayacaq ki, heç bir ölkəyə ərazi iddiası onlara xeyir və şərəf gəlməyəcək. Ümid edirəm ki, yaxın gələcəkdə Ermənistanın həm Türkiyəyə, həm Azərbaycana ərazi iddialarına son qoyulacaq. Əks təqdirdə onlar daha da pis duruma düşə bilərlər. Zəngəzur koridoru isə həm türk dünyasını, həm Avropanı, həm qonşularımızı birləşdirə biləcək bir layihədir və bu gün bu layihənin gerçəkləşməsi istiqamətində fəal işlər gedir. Zəngəzura gəldikdə, mən Naxçıvan zirvəsindəki çıxışımı xatırlatmaq istəyirəm. O zaman

mən demişdim ki, 1920-ci ildə sovetlər hakimiyyəti Zəngəzuru Azərbaycandan qoparıb Ermənistanla verməklə türk dünyasının coğrafi bağlantısını pozmuşdur və bunu xəritəyə baxmaqla hər kəs görə bilər. Bu gün isə biz bu coğrafiyanı bərpa edirik. Artıq nəqliyyat, kommunikasiya layihələrinin həyata keçirilməsi ilə biz bu coğrafiyanı yenidən bağlayırıq, birləşdiririk və ümid edirəm ki, buna sona qədər müvəffəq olacağıq.

Sonra çıxış edən Qazaxıstanın Birinci Prezidenti - Elbası Nursultan Nazarbayev, Özbəkistan Prezidenti Şavkat Mirziyoyev, Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev, Macarıstanın Baş naziri Viktor Orban Azərbaycanın Vətən müharibəsində qazandığı Qələbə, son illərdə əldə etdiyi nailiyyətlər, həmçinin Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasına ikiillik uğurlu sədrliyi münasibətilə Prezident İlham Əliyevi təbrik ediblər. Daha sonra Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının adının "Türk Dövlətləri Təşki-

latı"na dəyişdirilməsi haqqında Qərar, Türkmənistanla Türk Dövlətləri Təşkilatında müşahidəçi statusunun verilməsi haqqında Qərar, Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Türk Dünyasının Ali Ordenu" ilə təltif edilməsi haqqında Qərar, Türk Şurası VIII Zirvə Görüşünün Bəyannaməsi, "Türk dünyasına baxış - 2040" sənədinin qəbulu ilə bağlı Qərar, "Türk dünyasının birliyinə verdiyi töhfələrə görə" Türk Dövlətləri Təşkilatının Əlişir Nəvai adına Beynəlxalq Mükafatı haqqında Qərar, Türk Dövlətləri Təşkilatında müşahidəçi statusu haqqında qaydalara dair Qərar, Türk Dövlətləri Təşkilatında tərəfdaşlıq statusunun təsis edilməsi haqqında Qərar, Türk Dövlətləri Təşkilatının fəxri sədrinin hüquqları haqqında Qaydalara dair Qərar, Türk Şurası Baş katibinin fəaliyyət müddətinin uzadılması və Baş katibin müavinlərinin təyinatları haqqında Qərar, Türk Dövlətləri Təşkilatının İnvestisiya Fondunun yaradılması nın tamamlanması haqqında Qərar imzalanıb.

Milli Məclisin plenar iclasında 2022-ci ilin büdcə zərfi müzakirələrdən sonra birinci oxunuşda təsdiq edilib

Noyabrın 16-da Milli Məclisin növbəti plenar iclası keçirilib. İclasda hökumət təmsilçilərini və deputatları, KİV nümayəndələrini salamlayan Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova noyabrın 12-də İstanbulda keçirilən Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının VIII Zirvə görüşündən söz açıb. Qeyd edib ki, Zirvə görüşündə türkdilli dövlətlər arasında integrasiya proseslərinin daha da dərinləşməsinə yönələn bir sıra vacib qərarlar qəbul edilib, Türkdilli Dövlətlərin Əməkdaşlıq Şurasının adı dəyişdirilərək "Türk Dövlətləri Təşkilatı" adlandırılıb.

Sədr vurğulayıb ki, Zirvə görüşündə xalqımızı qururlandıran mühüm bir hadisə baş verib. Türkdilli ölkələrin Dövlət Başçıları Şurasının qərarı ilə Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev Türk Dünyasının Ali Ordenu ilə təltif edilib. Ordeni Zirvə görüşündə Türkiyə Respublikasının Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan təqdim edib. Prezidentimiz bu yüksək mükafata Azərbaycan Respublikasının ərazilərinin işğaldan azad edilməsini və ərazi bütövlüyünün bərpa-

Milli Məclisin sədri Sahibə Qafarova

sını təmin edərək, türk birliyinə mühüm töhfə verən və bölgədə davamlı sülhün və sabitliyin əldə olunmasına yol açan tarixi Qələbəyə

görə layiq görüldü. Sonra plenar iclasda 24 məsələdən ibarət gündəlik təsdiqlənib. Sahibə Qafarova bildirib ki, ölkəmizin tarixində ən böyük həcmli büdcə tərtib edilərək Milli Məclisə təqdim olunub. Gələn il büdcə xərcləri ilk dəfə olaraq 30 milyard manata yaxınlaşacaq ki, bu da cari illə müqayisədə 1 milyard 336 milyon manat artıq vəsait deməkdir. Beləliklə, 2022-ci il dövlət büdcəsi qarşıya qoyulan strateji vəzifələrin yerinə yetirilməsinə möhkəm zəmin yaradır.

Maliyyə naziri Samir Şərifov

İclasda Maliyyə naziri Samir Şərifov 2022-ci ilin dövlət və icmal büdcələrinin layihələri və sonrakı 3 il üçün icmal büdcənin əsas göstəriciləri barədə ətraflı məlumat verib. Maliyyə naziri bildirib ki, Böyük qayıdışın təmin edilməsi, işğaldan azad olunmuş ərazilərimizin bərpa və yenidənqurma işləri ilə ölkə iqtisadiyyatına reintegrasiyası, bununla əlaqədar dövlətimizin müdafiə qabiliyyətinin möhkəmləndirilməsi, milli təhlükəsizliyinin gücləndirilməsi məsələsi Azərbaycan Prezidentinin ölkəmizin 2030-cu ilədək sosial-iqtisadi inkişafına dair cari ilin fevral ayında müəyyən etdiyi 5 illik

inkışaf prioritetlərindən biridir. 2022-ci ilin dövlət büdcəsinin layihəsi bu prioritetlər nəzərə alınmaqla və İqtisadiyyat Nazirliyinin hazırladığı müvafiq sənədlərdəki makroiqtisadi göstəricilər əsas götürülməklə tərtib edilib. Plenar iclasda dövlət büdcəsinin əsas göstəricilərindən danışan maliyyə naziri bildirib ki, layihədə 2022-ci il dövlət büdcəsinin gəlirləri 26 milyard 816 milyon manat, xərcləri 29 milyard 879 milyon manat məbləğində nəzərdə tutulub. Növbəti ilin büdcə gəlirlərinin Dövlət Vergi Xidməti tərəfindən 8 milyard 820 milyon manat, Gömrük Komitəsinin xətti ilə 4 milyard 260 milyon manat daxilolmalar nəticəsində təmin edilməsi nəzərdə tutulur. Büdcədənəknər gəlirlər 760 milyon manat, digər daxilolmalar isə 260 milyon manat məbləğində proqnozlaşdırılır. Eyni zamanda, Dövlət Neft Fondundan dövlət büdcəsinə transfer 12 milyard 710 milyon manat məbləğində nəzərdə tutulub. İcmal büdcənin gəlirləri 27 milyard 677 milyon manat,

icmal büdcənin xərcləri isə 32 milyard 906 milyon manat məbləğində nəzərdə tutulub. İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpa və yenidənqurma işlərinin həyata keçirilməsi, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun Azərbaycan iqtisadiyyatına reintegrasiyası üçün 2,2 milyard manat məbləğində vəsaitin ayrılması nəzərdə tutulur. Maliyyə naziri qeyd edib ki, prioritet istiqamətlərdən biri də təhsil sahəsidir. Təhsil xərclərinə büdcədən 3 milyard 884 milyon manat ayrılması nəzərdə tutulub. Digər prioritet istiqamət olan səhiyyə sahəsinə ayrılan vəsait cari ildən başlayaraq tətbiq olunan icbari tibbi sığorta öhdəlikləri də nəzərə alınmaqla 1 milyard 789 milyon manat səviyyəsində müəyyən edilib.

Samir Şərifov 2022-ci ildə Naxçıvan Muxtar Respublikası büdcəsinin gəlir və xərcləri, kənd təsərrüfatı, ətraf mühitin və təbiətin mühafizəsi, nəqliyyat, rabitə və mənzil-kommunal sahələrinə, habelə güzəştli ipoteka kreditlərinin dəstəklənməsi üçün dövlət büdcəsindən ayrılacaq vəsait barədə də ətraflı məlumat verib.

İclasda Milli Məclisin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq ko-

mitəsinin sədri Tahir Mirkişili çıxış edərək, "Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında" qanun layihəsinin və büdcə zərfinə daxil olan digər qanun layihələrinin, həmçinin bu layihələrə dair Hesablaşma Palatasının rəyinin qanunvericiliyin tələblərinə uyğun surətdə hazırlanaraq Milli Məclisə

lisdə təqdim olunduğunu diqqətə çatdırıb. Komitə sədri bildirib ki, 26,8 milyard manat gəlir və 29,9 milyard manat xərc təqdim olunmuş dövlət büdcəsinin layihəsi ölkəmizin cari və strateji inkişaf hədəflərinə, iqtisadi siyasətinə və qarşıda duran çağırışları dəf etməyə xidmət etmək iqtidarında olacaq.

18-24 noyabr 2021-ci il

Milli Məclisin plenar iclasında 2022-ci ilin büdcə zərfi müzakirələrdən sonra birinci oxunuşda təsdiq edilib

**İqtisadiyyat naziri
Mikayıl Cabbarov**

İqtisadiyyat naziri Mikayıl Cabbarov plenar iclasda qeyd edib ki, dövlətimizin başçısının rəhbərliyi ilə ölkədə həyata keçirilən fundamental islahatlar milli iqtisadiyyatın dayanıqlı inkişafını, sürətlə müasirləşməsinə və əhalinin mədəni rifahının davamlı şəkildə yaxşılaşmasını təmin edir. Bildirib ki, hazırda Azərbaycan 2022-2030-cu illəri əhatə edən yeni strateji inkişaf mərhələsinə daxil olur. Büdcə siyasətinin əsas özəlliyindən bəhs edən iqtisadiyyat naziri deyib ki, dövlət büdcəsi, eyni zamanda işğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpasını maliyyələşdirməlidir. Mikayıl Cabbarov deputatların

diqqətinə çatdırıb ki, Azərbaycan prezidentinin təşəbbüsü ilə gələn ilin dövlət büdcəsində iqtisadi artıma və məşğulluğa dəstək məqsədilə dövlət investisiya proqramı üçün ayrılan vəsaitlərin həcmi 850 milyon manat artırılaraq 2,8 milyard manata çatdırılıb. Bildirib ki, növbəti ilin büdcə layihəsi ölkədə genişmiqyaslı sosial proqramların həyata keçirilməsini, minimum əməkhaqqının, pensiyaların və digər sosial ödənişlərin artırılmasını əhatə edir. Cari iqtisadi vəziyyət barədə danışan nazir tikinti sektoru istisna olmaqla iqtisadiyyatın bütün sahələrində artım tempərinin sürətləndiyini qeyd edib. Bu ilin yanvar-sentyabr aylarında ÜDM-in 4,8 faiz artdığını deyib. Bildirib ki, əgər 2017-2020-ci illərdə qeyri-neft sənayesində əlavə dəyərin orta illik artım tempi 9,3 faiz təşkil edirdisə, bu ilin 9 ayında qeyri-neft sənayesində əlavə dəyər 20 faizdən çox artıb. Ölkənin strateji valyuta ehtiyatlarının həcmi cari ilin oktyabr ayının sonuna kimi 53 milyard ABŞ dollarını ötürüb ki, bu da proqnozlaşdırılan illik ÜDM-in təqribən 110 faizinə

ekvivalentdir. Bu ilin 10 ayında qeyri-neft ixracının həcmində 42 faizlik artım müşahidə olunub ki, bu da ən yüksək tarixi göstəricidir. Bütövlükdə 2021-ci il üzrə qeyri-neft ixracının həcmi 2,4 milyard ABŞ dollarından yüksək olacağı gözlənilir. Nazir qeyd edib ki, bu ilin 10 ayında vergi daxilolmaları 16 faizə, artaraq 7,4 milyard manata çatıb, 10 aylıq proqnoz 122 faiz səviyyəsində icra olunub, proqnozdan əlavə dövlət büdcəsinə 1,3 milyard manatdan çox vəsait daxil olub. Qeyri-neft sektoru üzrə vergi daxilolmaları 13 faizə, artaraq 5,4 milyard manata çatıb, 10 aylıq proqnoz 116 faiz səviyyəsində icra olunub. Sektordan daxilolmalar ümumi daxilolmaların 73 faizini ötürüb. Nazir Mikayıl Cabbarov Milli Məclisə məcburi dövlət sosial sığorta haqları üzrə daxilolmalar, dövlət şirkətləri üzrə başlanmış struktur islahatları, 2022-2026-cı illər üzrə yeni strategiya və proqnozlar, növbəti 5 ildə işğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası və ölkəyə reinteqrasiyası və s. barədə də ətraflı məlumat verib.

İclasda 2022-ci ilin pul-kredit siyasətinin əsas istiqamətləri barədə danışan Azərbaycan Respublikası **Mərkəzi Bankı İdarə Heyətinin sədri Elman Rüstəmov** bildirib ki, ortamüddətli dövr üçün bu siyasət olduqca mürəkkəb xarici mühit və onun milli iqtisadiyyatımıza çoxkanallı neqativ təsirləri şəraitində formalaşdırılıb. Deputatların nəzərinə çatdırılıb ki, COVID-19 pandemiyası bütün sferalara olduğu kimi, iqtisadi sferaya da mürəkkəb və unikal təsirlər göstərib. Bu təsirlərin aradan qaldırılmasının başlıca şərti milli hökumətlərin bu problemə vaxtında adekvat cavab verməsi və bu proseslərin effektiv idarə edilməsidir. Mərkəzi Bankın sədri qeyd edib ki, Azərbaycan Prezidentinin bilavasitə rəhbərliyi

altında hazırlanmış və reallaşdırılan antiböhran proqramı, testləşdirmə, vaksınlaşdırma resurslarına tez və adekvat çıxış, səhiyyə infrastrukturunun gücləndirilməsi, iqtisadiyyata miqyaslı yardım proqramlarının reallaşdırılması ölkəmizdə ötən il iqtisadi tənəzzülün qarşısını alıb, cari ildə iqtisadiyyatın bərpa və artımını təmin edib. Çıxışında 2021-ci ilin başlıca makroiqtisadi trendlərinə və nəticələrinə nəzər salan Elman Rüstəmov bildirib ki, artıq III rübdə qeyri-neft sektoru real ifadədə pandemiyaadan əvvəlki səviyyəni üstələyib, tikinti sahəsi istisna olmaqla qeyri-neft sektorunun bütün sahələrində yüksək artım, bir sıra sahələrdə isə ikirəqəmli artım müşahidə olunub. Qeyri-neft ixracı son 10 ayda 42 faiz artıb, iqtisadi bərpa və artım məşğulluğun da artmasını və ölkədə işsizlik səviyyəsinin azalmasını şərtləndirib. Cari ildə fiskal sabillik təmin edilib. Defisitlə proqnozlaşdırılan büdcə 10 ayın yekunlarına görə profisitlə icra olunub. Dövlət borcunun səviyyəsi məqbuldur, dövlət büdcəsi bütün öhdəliklərini icra etməkdədir.

Bildirilib ki, xarici ticarətin profisiti 9 ay ərzində 2,3 dəfə artaraq 6,3 milyard dollar təşkil edib. Ölkənin həm xarici ticarəti, həm də tədiyə balansını profisitlidir. İlin yekunlarına görə, cari hesabda ÜDM-in 8 faizi səviyyəsində profisit gözlənilir. Parlamentə məlumat verilib ki, valyuta bazarında tarazlıq müşahidə olunur. Milli valyutanın məzənnəsi ilin əvvəlindən sabitdir. İl ərzində keçirilən valyuta hərəqlərinin əksəriyyətində təklif tələbi üstələyib və manat əhəmiyyətli möhkəmlənmə təzyiqi altında olub. Cari ilin birinci yarısında məqbul hədəf çərçivəsində olan inflyasiya şəraitində Mərkəzi Bankın monetar siyasəti başlıca olaraq iqtisadiyyatın 2020-ci ildə düşdüyü resessiyadan çıxarılmasına və bərpasına dəstək olub. Mərkəzi Bankın sədri müsbət makroiqtisadi fonda iqtisadi artımın bərpası prosesi, fiskal monetar sabitlik fonunda inflyasiyanın sürətlənməsi, əhalinin ərzaq təhlükəsizliyinin təmin olunmasında azad rəqəbatın rolu, sünü qiymət artımının yaratdığı problemlər və s. barədə də parlamentə ətraflı məlumat verib.

**Milli Məclisin
deputatı, akademik
Ziyad Səmədzadə**

“Azərbaycan öz inkişafının yeni keyfiyyət mərhələsinə yaşayır” Bunu millət vəkili, akademik Ziyad Səmədzadə parlamentdə büdcə müzakirələrində çıxışı zamanı bildirib. O, qeyd edib ki, 2022-ci ilin döv-

lət büdcəsi inkişafın yeni keyfiyyət mərhələsinə uyğun və Qalib ölkənin büdcəsi kimi əsaslı şəkildə hazırlanıb. Z.Səmədzadənin sözlərinə görə, bu da hökumətin, iqtisadi sektorun öz fəaliyyətini koordinasiya şəkildə qurmasından irəli gəlir. O, eyni zamanda ölkədə məmur özbaşınalığına, kölgə iqtisadiyyatına qarşı son illər aparılan işlərdən danışaraq, bu məsələlərdə müsbət nəticələrin olduğunu dilə gətirib. Z.Səmədzadə, həmçinin vaxtilə tikintisi başa çatdırılmış, lakin süründürməçilik, sənədləşmənin düzgün aparılmaması nəticəsində sahiblərinə verilməyən mənzillərdən də söz açıb. Qeyd edilən məsələnin yalnız ölkə rəhbəri, cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən nəzarətə götürülməsindən sonra, onun diqqət və qayğısı nəticəsində öz

həllini tapdığını xüsusi olaraq vurğulamışdır. Nəzərə çatdırılmışdır ki, məhz bundan sonra 2013-cü ildə 9,5 mln. kvadratmetr, 2020-ci ildə isə 5,2 mln. kvadratmetr mənzil sahəsi öz sahiblərinə təhvil verilməkdədir. Daha sonra deputat diqqəti başqa vacib məsələyə cəhərək, “Ölkədə yüngül sənayenin imkanlarından səmərəli istifadə edilməlidir. Bu gün bu sahənin sənayenin ümumi məhsulunda payı cəmi 1%-dir. Halbuki, bu rəqəm ötən əsrin 80-ci illərinin əvvəllərində 22% təşkil edirdi. Hər il yüngül sənaye məhsulları üzrə pərakəndə ticarət dövriyyəsinin həcmi 13-14 mlrd. manat təşkil edir ki, onun da yalnız çox az hissəsi yerli məhsullardan ibarətdir”, - deyərək qeyd etmişdir.

Plenar iclasda Hesablama Palatasının sədri Vüqar Gülməmmədov rəhbərlik etdiyi qurumun 2022-ci ilin dövlət büdcəsinin layihəsinə dair rəyini təqdim edib. Diqqətə çatdırıb ki, dövlət büdcəsinin layihəsi ilə birlikdə hazırlanan və təqdim edilən sənədlərin siyahısı əvvəlki illərlə müqayisədə artırılıb, izahatlara daxil edilmiş məlumatların keyfiyyəti və həcmi də yüksəldilib. Bu, Hesablama Palatası tərəfindən təqdirəlayiq hal kimi qiymətləndirilib. Büdcə zərfinə daxil edilmiş məlumatların müqayisəli təhlilindən bəhs edən Vüqar Gülməmmədov başlıq etdiyi qurumun bir sıra is-

tiqamətlər üzrə əvvəlki rəylərində qeyd edilmiş məsələlərin bülki zərfdə nəzərə alındığını bildirib. Vurğulayıb ki, dövlət maliyyəsi üzərində parlament nəzarətinin tam və əhatəli olması, ilk növbədə, icmal büdcənin və onun tərkib hissələrinin layihəsi və icrası ilə bağlı müzakirələrdə istinad edilən sənəd və məlumatların çeşidindən və məlumatlılıq səviyyəsindən asılıdır. Müzakirəyə təqdim edilən sənədlər büdcə gəlirləri ilə bağlı qiymətləndirmələrin aparılmasına daha münbit şərait yaradıb. Rəydə təkliflərini də nəzərə çatdıran Hesablama Palatası gələn ilin dövlət büdcəsi ilə bağlı daha üç fiskal riskə dair qiymətləndirmə aparıb. Həmin risklərin təhlilini verən Palata sədri dövlət büdcəsinin əsas parametrləri üzrə bu sənəddə əks etdirilmiş nəticələrdən də danışdı. Bildirilib ki, Hesablama Palatasının qənaətinə görə, 2022-ci ilin dövlət büdcəsinin gəlirləri 2021-ci ilin müvafiq göstəricisindən çox, gözlənilən icra göstəricisindən az olmaqla nəzərdə tutulub. Qurum

gələn il üçün proqnozlaşdırılan inflyasiya və iqtisadi artım amilini, eləcə də Vergi Məcəlləsinə ediləcək dəyişiklikləri, ticarət tərəfdaşlarında qiymət artımlarının sürətlənməsi halını diqqətə alaraq, həm vergi, həm də gömrük orqanları vasitəsilə icra edilən gəlirlərin toplanmasında risklərin olmayacağı fikrindədir. Qeyd olunub ki, əldə edilmiş nəticələrə əsaslanan Hesablama Palatasının rəyində kifayət qədər institusional dəyişikliklər və maliyyə nəzarətinin gücləndirilməsi ilə bağlı tövsiyələr də öz əksini tapıb. Həmin tövsiyələr şəffaflıq və hesabatlılığın daha da yaxşılaşdırılması, mövcud uyğunsuzluqların aradan qaldırılması, dövlət vəsaitlərinin idarə olunmasının təkmilləşdirilməsi kimi bir sıra mühüm istiqamətləri nəzərdə tutur. Vüqar Gülməmmədov Milli Məclisin nəzərinə çatdırıb ki, Hesablama Palatası təqdim edilmiş layihəni dəstəkləyir və hazırladığı rəyin büdcə müzakirələrində faydalı olacağına ümid edir.

Azərbaycan Respublikası Müdafiə Nazirliyinin məlumatı

Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri noyabrın 15-i saat 16:15-dən etibarən noyabrın 16-sı saat 04:30-dək Basarkeçər rayonunun Əzizli, Zərkənd, Aşağı Şorça, Dərə, Göysu, Pəmbək, Şəmsəddin rayonunun Çınarlı, Mosesqex, Yuxarı Mehrab, Ayqepar, Qulalı və Çəmbəkəçə rayonunun Cil yaşayış məntəqələri istiqamətində yerləşən mövqelərindən Kəlbəcər rayonunun Yellice, Barmaqbinə, Gədəbəy rayonunun Qalakənd, Daryurd, Novoivanovka, Qaravəliçər, Tovuz rayonunun Ağbulaq, Ağdam, Qaralar, Qoşa, Koxanəbi, Hacallı, Əlibəyli, Əsrik Cırdaxan və Ağstafa rayonunun Köhnəqışlaq yaşayış məntəqələri istiqamətində yerləşən Azərbaycan Ordusunun mövqelərini müxtəlif çaplı atıcı silahlardan istifadə etməklə intensiv atəşə tutub. Qarşı tərəfin döyüş aktivliyinin qarşısını almaq məqsədilə Azərbaycan Ordusunun bölmələri tərəfindən adekvat cavab tədbirləri görüldü. Hazırda əməliyyat şəraiti bölmələrimizin nəzarəti altındadır. ****

Noyabrın 16-da Ermənistan silahlı qüvvələrinin bölmələri dövlət sərhədinin Kəlbəcər və Laçın rayonları sahəsində ölkəmizə qarşı genişmiqyaslı təxribat törədib. Ermənistanın hərbi birləşmələri

dövlət sərhədinin bu istiqamətindəki yüksəklikləri ələ keçirmək və hərbi üstünlüyə nail olmaqla daha əlverişli mövqelərə yiyələnmək məqsədilə noyabrın 16-sı saat 11:00 radələrində qəfil hərbi əməliyyata başlayıb. Basarkeçər və Qarakilsə rayonlarında yerləşən sərhəd-döyüş mövqelərinə əlavə canlı qüvvə, hərbi və xüsusi texnika cəmləşdirən Ermənistan hərbi bölmələri Azərbaycan Ordusunun Kəlbəcər və Laçın rayonlarındakı döyüş postlarına hücum edib. Qarşı tərəf Azərbaycan Ordusunun mövqelərini müxtəlif çaplı atıcı silahlar və qumbaraatanlardan intensiv atəşə tutaraq döyüş postlarına atəşə zərər vurub. Nəticədə ilkin məlumata görə, Azərbaycan Ordusunun iki hərbi qulluqçusu yaralanıb. Yaralılara dərhal ilkin tibbi yardım göstərilib. Ermənistan silahlı qüvvələrinin döyüş aktivliyinin qarşısını almaq məqsədilə Kəlbəcər və Laçın istiqamətində yerləşən birlik və qüvvələr tərəfindən dərhal təxirəsalınmaz əməliyyat həyata keçirilib. Əvvəlcə qarşı tərəfin hərəkəti məhdudlaşdırılıb, onun qüvvə və vasitələrinə zərər vurulub. Görülmüş qəti tədbirlər nəticəsində erməni hərbiçiləri tərkisilah edilərək saxlanılıb, xeyli sayda müxtəlif çaplı silah və külli

miqdarda sursat qənimət kimi ələ keçirilib. Genişmiqyaslı təxribat törətməklə qısa müddətli üstünlüyə nail olmaq istəyən Ermənistan hərbi bölmələrinin hücumu əməliyyat-taktiki baxımdan tam iflasa uğrayıb və növbəti dəfə rəsmi İrəvanın təxribat törətmək cəhdi uğursuzluqla nəticələnib. Sərhəddə vəziyyət gərgin olaraq qalmaqdadır, hazırda döyüş əməliyyatları davam edir. ***** Noyabrın 16-da dövlət sərhədində Ermənistanın təxribatları nəticəsində baş verən döyüş əməliyyatları zamanı Azərbaycan Ordusunun 7 hərbi qulluqçusu şəhid olub, 10 nəfər hərbi qulluqçumuz yaralanıb. Noyabrın 16-sı axşam saatlarından etibarən Azərbaycan-Ermənistan dövlət sərhədində vəziyyət sabitləşib. Ermənistanın dövlət sərhədində törətdiyi təxribat və hərbi avan-tura tam iflasa uğrayıb. Əməliyyat şəraiti bölmələrimizin nəzarəti altındadır. Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri ölkəmizin suveren ərazilərində xidmətini davam etdirir. Ermənistanın təxribatı nəticəsində yaranmış gərginliyə və qarşıdurmaya görə məsuliyyət tam şəkildə Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin üzərinə düşür.

**Geniş müzakirələrin yekununda
“Azərbaycan Respublikasının 2022-ci il dövlət büdcəsi haqqında” qanun layihəsi birinci oxunuşda səsə qoyulub və qəbul edilib.**

Azərbaycan və Səudiyyə Ərəbistanı gömrük sahəsində saziş imzalayıb

Dövlət Gömrük Komitəsinin (DGK) sədri, gömrük xidməti general-polkovniki Səfər Mehdiyevin rəhbərliyi ilə nümayəndə heyəti Səudiyyə Ərəbistanı Krallığında rəsmi səfərdə olub. Komitənin Mətbuat və İctimaiyyətlə Əlaqələr İdarəsindən bildirilib ki, DGK sədri Səfər Mehdiyev Ər-Riyad şəhərində bu ölkənin Zəkat, Vergi və Gömrük Orqanının baş direktoru Suheyl bin Məhəmməd Əbənimi ilə görüşüb. Azərbaycan Respublikası ilə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı arasındakı münasibətlərdən məmnunluqla bəhs edən Səfər Mehdiyev iki ölkənin gömrük orqanlarının qarşılıqlı əlaqələ-

rinin də gücləndirilməsinin vacibliyini vurğulayıb. Komitə sədri Prezident İlham Əliyev tərəfindən gömrük sistemində aparılan islahatlar çərçivəsində reallaşdırılan struktur dəyişiklikləri, maddi-texniki bazanın və əməkdaşların potensialının gücləndirilməsi, gömrük əməliyyatlarının sadələşdirilməsi, şəffaflığın təmin olunması istiqamətində atılan addımlardan bəhs edib. Bildirilib ki, müasir texnologiyaların, innovativ layihələrin tətbiqi hesabına fiskal sahədə, qaçaqmalçılığa qarşı mübarizə, vətəndaş-məmur təmasının minimuma endirilərək şəffaflığın təmin olunması istiqamə-

tində mühüm nailiyyətlər əldə olunub. 44 günlük Vətən müharibəsində qazandığımız parlaq Qələbədən bəhs edən Səfər Mehdiyev diqqətə çatdırıb ki, ərazilərimizin işğaldan azad edilməsi yalnız region üçün deyil, beynəlxalq ticarətin və tranzitin inkişafı baxımından da yeni imkanlar yaradır. S.Mehdiyev iki ölkənin gömrük orqanları arasındakı əlaqələrin inkişaf perspektivlərindən danışib və bu istiqamətdə atılacaq addımların qarşılıqlı ticarət dövriyyəsinin artmasına da müsbət təsir göstərəcəyini vurğulayıb. Sonra “Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı Hökuməti arasında gömrük işi sahəsində əməkdaşlıq və qarşılıqlı yardım haqqında Saziş” imzalanıb. Sənədi Azərbaycan Respublikası hökuməti adından DGK-nin sədri Səfər Mehdiyev, Səudiyyə Ərəbistanı Krallığı hökuməti adından bu ölkənin Zəkat, Vergi və Gömrük Orqanının baş direktoru Suheyl bin Məhəmməd Əbənimi imzalayıblar.

Ədalətli enerji keçidi ənənəvi enerji mənbələri ilə mümkün ola bilər

Energetika naziri Pərviz Şahbazov Boliviyanın ev sahibliyi ilə videokonfrans formatında keçirilən Qaz İxrac Edən Ölkələr Forumu (Gas Exporting Countries Forum-GECF) Nazirlərinin 23-cü Görüşündə iştirak edib. Energetika Nazirliyindən bildirilib ki, nazir çıxışında dünyada karbon emissiyalarının azaldılması və iqlim dəyişikliyinə qarşı mübarizədə qlobal səylərə Azərbaycanın davamlı dəstəyini ifadə edib. Bu çərçivədə enerji balansın-

da bərpa olunan enerjinin mövqeyini möhkəmləndirən istiqamətlərin ölkənin Milli Prioritetləri və sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasında əksini tapması, Azərbaycanın Qlazqoda COP26 İqlim Konfransında yeni hədəflərlə çıxış etməsi atılan addımlara nümunə olaraq diqqətə çatdırılıb. Bildirilib ki, Azərbaycan Paris Sazişi ilə təsbit olunan və Qlazqo İqlim Paktı ilə dəstəklənən qlobal istiləşməni 1,5 dərəcə civarında saxlamaqla bağlı qlobal məqsədə bir daha

sadiqliyini bəyan edib. Bununla yanaşı, energetika naziri aşağı karbonlu enerji mənbəyi kimi təbii qazın enerji transformasiyasında mühüm rolu və hazırkı enerji böhranı fonunda karbohidrogenlərin enerji təhlükəsizliyinin təminatında güclənən əhəmiyyətindən də danışib. Azərbaycanın enerji siyasətinin hər zaman dünyada enerji təhlükəsizliyinə, sabitliyə, beynəlxalq əməkdaşlığa və inkişafa xidmət etmək məqsədini izlədiyini vurğulayan nazir bildirib ki, Cənub Qaz Dəhlizi məhz belə bir siyasətin təhəssisidir. Bu ilin on ayı ərzində Azərbaycan bu marşrutla 14 milyard kubmetrdən çox təbii qaz ixrac edib ki, bu həcmnin təxminən yarısı Avropa istehlakçıları tərəfindən istifadə olunub. Təşkilata üzv və müşahidəçi ölkələrin nümayəndələrinin iştirakı ilə keçirilən nazirlər iclası üç sessiyada işini davam etdirib.

Milli Məclis ehtiyac meyarının məbləğini təsdiqlədi

2022-ci ildə ehtiyac meyarının həddi 200 manat məbləğində müəyyən edilir. Bu, Milli Məclisin ötən gün keçirilən iclasında birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılan “Azərbaycan Respublikasında 2022-ci il üçün ehtiyac meyarının həddi haqqında” qanun

layihəsində əksini tapıb. Layihəyə əsasən, gələn il ehtiyac meyarının həddi 200 manat məbləğində müəyyənləşdirilir. Ötən il ehtiyac meyarının həddi 170 manat olub. Qanun layihəsi səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

Gələn il yaşayış minimumunun həddi 210 manata qaldırılır

2022-ci ildə yaşayış minimumunun həddi 210 manat məbləğində müəyyən edilir. Bu, Milli Məclisin ötən gün keçirilən iclasında birinci oxunuşda müzakirəyə çıxarılan “Azərbaycan Respublikasında 2022-ci il üçün yaşayış

minimumu haqqında” qanun layihəsində əksini tapıb. 2021-ci ildə yaşayış minimumu 196 manat olub. Qanun layihəsi müzakirələrdən sonra səsə qoyularaq birinci oxunuşda qəbul edilib.

Əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitin 75,2 milyon manatı informasiya və rabitə sahəsinə xərclənib

Cari ilin yanvar-oktyabr aylarında əsas kapitalla yönəldilmiş ümumi vəsaitin 0,7 faizi informasiya və rabitə sahələrində xidmətlərin göstərilməsinə sərf olunub. AZƏRTAC Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatlarına istinadla xəbər verir ki, əsas kapitalla yönəldilmiş vəsaitin 75,2 milyon manatı informasiya və rabitə sahəsinin, o cümlədən 71,8 milyon manatı rabitənin payına düşüb.

Ərzaq, içkilər və tütün məmulatları üzrə istehlak qiymətləri indeksi artıb

Cari ilin yanvar-oktyabr aylarında istehlak qiymətləri indeksi ötən ilin müvafiq dövrü ilə müqayisədə 105,7 faiz artıb. Dövlət Statistika Komitəsindən verilən məlumata görə, bu dövr ərzində istehlak qiymətləri indeksi ərzaq məhsulları, içkilər və tütün məmulatları üzrə 106,7 faiz, qeyri-ərzaq malları üzrə 104,6 faiz, əhaliyə göstərilən ödənişli xidmətlər üzrə 105 faiz təşkil edib.

Keçən ay mis filizləri və konsentratlarının istehsalı artıb

Oktyabr ayında mədənçıxarma sənayesində istehsal olunmuş əsas məhsul növlərindən 182,2 tonu mis filizləri və konsentratlarının payına düşüb. AZƏRTAC Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatlarına əsasən xəbər verir ki, bu göstərici sentyabr ayı ilə müqayisədə 23,8 ton çoxdur. Noyabrın 1-nə olan vəziyyətə əsasən, hazır məhsul ehtiyatı 239 ton təşkil edib.

Ötən ay 268,7 kiloqram qızıl istehsal edilib

Oktyabr ayında mədənçıxarma sənayesində istehsal olunmuş əsas məhsul növlərindən sayılan qiymətli metal filizlərinin 268,7 kiloqramı qızılın payına düşüb. AZƏRTAC Dövlət Statistika Komitəsinin məlumatlarına əsasən xəbər verir ki, bu göstərici əvvəlki ayla müqayisədə 15,4 kiloqram çox olub. Noyabrın 1-nə olan vəziyyətə əsasən, 212,5 kiloqram hazır qızıl ehtiyatı var.

“Ələt Azad İqtisadi Zonası gələn il ilk investorları qəbul edəcək”

“Heç kim Ələt Azad İqtisadi Zonasından daha cəlbəedici əməkdaşlıq şərtləri təklif edə bilməz”. Bunu Ələt Azad İqtisadi Zonasının səlahiyyətli qurumunun İdarə Heyətinin (İH) sədri Valeh Ələsgərov Rusiya şirkətlərinin şəhər infrastrukturunun inkişafı sahəsində “Ağillı şəhər” biznes-missiyası çərçivəsində keçirilən tədbirdə deyib. O bildirib ki, rüsumlardan azadolma və bu kimi digər məlum üstünlüklər barədə Ələt Azad İqtisadi Zonasının təklifləri mövcuddur və bu, onların bir hissəsidir. İH sədri Ələt Azad İqtisadi Zonasının fəaliyyəti haqqında danışib. Onun sözlərinə görə, gələn ilin iyul ayında bu iqtisadi zona biznesini həyata keçirmək istəyən ilk investorları qəbul edəcək.

Bu il Azərbaycanda şərab istehsalı 2 dəfədən çox artıb

2021-ci ilin yanvar-oktyabr aylarında Azərbaycanda 1176,7 min dkl (dekalitr; 1dkl=1l) araq, 448,8 min dkl üzüm şərabı, 4263,1 min dkl piva istehsal edilib. Banker.az Dövlət Statistika Komitəsinə istinadən xəbər verir ki, ötən ilin müvafiq döv-

rünə nəzərən araq istehsalında 14,6%, piva istehsalında 11,4% azalma olduğu halda, üzüm şərabı istehsalı 2,1 dəfə artıb. DSK-dan bildirilir ki, 01.11.2021-ci il vəziyyətinə 276,7 min dkl araq, 1047,4 min dkl üzüm şərabı, 188,7 min dkl piva ehtiyatı var.

18-24 noyabr 2021-ci il

Парламент Азербайджана одобрил в первом чтении бюджет Госфонда соцзащиты на 2022 год

Парламент Азербайджана одобрил в первом чтении бюджет Государственного фонда социальной защиты (ГФСЗ) на 2022 год, сообщает в среду Trend. Законопроект обсуждался на сегодняшнем заседании Милли Меджлиса. После обсуждений он был вынесен на голосование и принят в первом чтении. Отметим, что доходы бюджета ГФСЗ на 2022 год установлены в размере 5 млрд 306 миллионов 770 072 манатов, а расходы - тоже в размере 5 млрд 306 миллионов 770 072 манатов.

Среднемесячная зарплата в Азербайджане прогнозируется на уровне 807 манатов

В этом году размер среднемесячной зарплаты в Азербайджане находится на уровне 742 манатов, в следующем году он прогнозируется на уровне 807 манатов. Об этом в среду сказал глава парламентского комитета по труду и социальной политике Муса Гулиев во время обсуждений бюджета Государственного фонда социальной защиты на 2022 год на заседании Милли Меджлиса (парламент). По его словам, 96,7% средств, выделенных фонду, придутся на выплаты населению. "Это на 5,2% больше, чем в прошлом году. Среднемесячный размер трудовых пенсий в 2021 году составил 331 манат, а в 2022 году этот показатель прогнозируется в размере 345 манатов", - отметил Гулиев.

Азербайджан впервые председательствует на заседании ЮНЕСКО

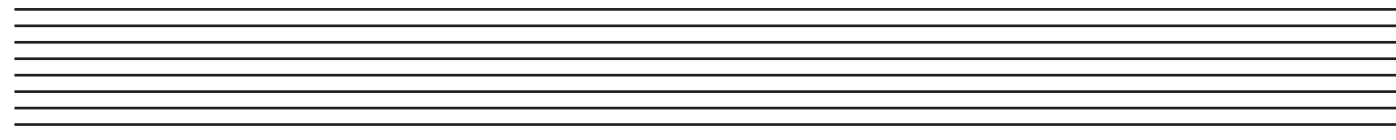
В Париже проходит 41-я сессия Генеральной конференции ЮНЕСКО. В рамках конференции начала работу Комиссия по культуре. Заседание комиссии, в котором примут участие все страны-участницы ЮНЕСКО и организации в статусе наблюдателей, проходит под председательством руководителя аппарата Министерства культуры Азербайджана Васи́фа Эйвазаде. На повестке дня заседания - обсуждение выборов состава Бюро, проекта бюджета на 2022–2025 годы, программы в сфере культуры, проекта приоритетной оперативной стратегии для Африки на 2022–2029 годы, выполнения конвенций в сфере культуры, состояния выполнения резолюций номер 43 и 67, принятых на 40-й сессии Генеральной конференции. Будут также заслушаны отчет о деятельности межправительственной комиссии по возвращению незаконно вывезенной

культурной собственности за 2020-2021 годы, отчет межправительственной комиссии по нематериальному культурному наследию, отчет Международного фонда культуры по пропаганде культуры за 2020-2021 годы, а также отчет Комитета всемирного наследия за 2020-2021 годы.

Имена азербайджанских журналистов в списке "Репортеров без границ"

Влиятельная международная организация "Репортеры без границ" опубликовала список журналистов, убитых в 2021 году при исполнении служебных обязанностей. В список включены имена сотрудника Азербайджанского государственного информационного агентства (АзерТАдж) Магеррама Ибрагимова и оператора телеканала AzTV Сираджа Абышова, которые 4 июня 2021 года подорвались на противотанковой мине, установленной армянскими террористами на территории села Сусузлут Кельбаджарского района.

Байрамов рассказал о Зангезурском коридоре

«Переговоры по открытию транспортных коридоров в регионе продолжаются. Конкретных шагов в этом вопросе пока не предпринято. Надеемся, что армянская сторона в ближайшее время осознает значимость вопроса. Под совместными заявлениями стоит подпись армянской стороны, что налагает обязательства на Ереван. Трехстороннее заявление – это не только документ, касающийся Азербайджана и Армении, а затрагивающий и отвечающий интересам всего региона», - сказал, касаясь темы открытия Зангезурского коридора, министр иностранных дел Азербайджана Джейхун Байрамов в интервью

агентству Anadolu. Как отметил министр, благодаря новому транспортному маршруту, связывающему западные районы Азербайджана с Нахчыванской автономией, сформируется путь через Турцию к рынкам Европы. «Зангезурский коридор также станет дорогой из Турции в страны Центральной Азии, тем самым откроются новые возможности для Анкары», - подчеркнул

глава внешнеполитического ведомства.

Дж.Байрамов отметил, что работы по созданию Зангезурского коридора уже ведутся. Необходимо восстановление автомобильного и железнодорожного сообщения в регионе. «В период армянской оккупации дороги в ряде районов Азербайджана были разрушены. Азербайджан начал их восстановление. Если будут реализованы пункты трехстороннего заявления, то открытие коридора не займет большого времени. Называть точную дату открытия коридора преждевременно, однако процесс идет, хотя и с трудом», - сказал он.

Азербайджан перевыполнил обязательства по сделке ОПЕК +

В октябре 2021 года суточная добыча нефти (включая конденсат) в Азербайджане составила 704,4 тысячи баррелей, из которых 585,9 тысячи баррелей пришлось на сырую нефть и 118,5 тысячи баррелей - на конденсат, сообщает в среду Trend со ссылкой на министерство энергетики страны. Отметим, что в соответствии с решением, принятым на 20-м заседании министров стран ОПЕК+, Азербайджан взял на себя обязательство сократить добычу нефти на 78 тысяч баррелей в октябре. Квота страны по добыче нефти в октябре составляла 640 тысяч баррелей. Таким образом, Азербайджан выполнил обязательства в рамках соглашения ОПЕК+ на 109,2 процента.

Согласно договоренности, достигнутой на 21-м заседании министров, Азербайджан обязался сократить добычу на 71 тысячу баррелей в день в ноябре и производить на 64 тысячи баррелей сырой нефти больше, чем в предыдущем месяце.

Азербайджан - очень привлекательная страна для зарубежных инвесторов

В Баку при организации Агентства по развитию малого и среднего бизнеса (МСБ) Азербайджана и Ассоциации независимых промышленников и предпринимателей Турции (MÜSİAD) прошел 25-й Международный бизнес-форум (IBF). В нем участвовали 550 бизнесменов из 30 стран. Впервые мероприятие в Азербайджане объединило такое количество представителей сферы бизнеса. В рамках бизнес-форума председатель правления MÜSİAD Махмуд Асмали и глава отдела по дипломатическим связям структуры Осман Нури Онуторен стали гостями авторского видеопроекта АМИ Trend «Актуально с Сахилем Керимли». Они рассказали о своих впечатлениях

от форума, большом интересе, который проявляют к Азербайджану бизнесмены из различных стран, желании сотен бизнесменов инвестировать в Азербайджан, укреплении взаимных торговых связей и будущих целях. Отметим, что форум был организован в целях развития двусторонних торгово-экономических отношений между странами, создания моделей устойчивого сотрудничества, укрепления связей в области инвестиций и бизнеса. В рамках форума IBF, основанного в 1995 году MÜSİAD и проводимого раз в год, были организованы панельные обсуждения, презентации, двусторонние встречи и другие мероприятия, обсуждались перспективы развития экономики Азербайджана, инвестиции и другие вопросы.

Şanlı Zəfər yolu ilə Böyük Qayıdışa doğru

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Ordumuzun otuz ilə yaxın Ermənistanın işğalı altında olan torpaqları azad etməsi və ölkəmizin ərazi bütövlüyünün bərpa olunması müstəqil dövlətçilik tariximizin ən şərəfli səhifəsidir. Xalqımız heç zaman işğalla barışmamış, itirilmiş ərazilərin gec və ya tez, sühl və ya hərə yolu ilə qaytarılacağına inanla yaşamış, Zəfər gününü böyük ümidlə gözləmişdir.

Ulu Öndər Heydər Əliyev vaxtilə məcburi köçkünlərlə görüşlərinin birində bu barədə özünəməxsus uzaqgörənliklə deyirdi: *“Arzu edirəm ki, sizinlə birlikdə gedək Şuşaya. Gedəcəyik, inanm ki, gedəcəyik. Şuşa Azərbaycanın gözüdür, hər bir azərbaycanlı üçün bu, iftixar mənbəyidir. Şuşa bizim mədəniyyətimizin, tariximizin rəmzidir. Şuşa hamı üçün əzizdir. Amma tək Şuşa yox, Laçın dağları da belə əzizdir. Heç vaxt biz Laçınsız yaşaya bilmərik. Ağdam kimi gözəl bir şəhər, Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı, Kəlbəcərin o bulaqları, Kəlbəcərin o İsti suyu. Biz onlarsız yaşaya bilmərik”*.

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev xalqın və Ulu Öndərin müqəddəs arzusunu on yeddi il ərzində qətiyyətlə, ardıcılıqla həyata keçirdiyi hərtərəfli tərəqqi və sürətli inkişaf strategiyası, mükəmməl sosial-iqtisadi islahatlar və müasir ordu quruculuğu sayəsində gerçəkləşdirdi, möhtəşəm Zəfərin, misilsiz Qələbənin memarı və müəllifi kimi adını əbədi olaraq Azərbaycanın indiki və gələcək nəsillərinin yaddaşına, Vətən tarixinə yazdırdı. İndi biz Şuşaya, Ağdama, Laçına, Kəlbəcəyə, Füzuliyə, Cəbrayıla, Zəngilana və Qubadlıya da gedə bilirik. Hələ ötən əsrin sonlarında - müstəqilliyin bərpası ərfəsində və sonrakı illərdə respublikamızda baş verən hadisələr milli dövlətçiliyimiz üçün ciddi təhlükələr yaratmış və yalnız Ulu Öndər Heydər Əliyevin xalqın təkiddi tələbi ilə hakimiyyətə qayıdışı nəticəsində bu təhlükələrin aradan qaldırılması mümkün olmuş, uğurlu gələcəyin və davamlı yüksəlişin təməli qoyulmuşdur. Bu mənada, əminliklə deyə bilərik ki, 1990-cı illərin əvvəllərində məğlubiyyət və məhrumiyyətlərlə üzləşən xalqımızda Qələbəyə inamı məhz Ulu Öndər Heydər Əliyev yaratmışdır. Bu baxımdan qüdrətli Azərbaycan dövlətini ötən il erməni faşizmi üzərində böyük Zəfərə gətirib çıxaran mühüm amillərdən bir neçəsini xatırlatmağı zəruri hesab edirik.

Bu Qələbənin kökündə unudulmaz Heydər Əliyevin gərgin səyləri nəticəsində hələ sovetlər dönəmində, 1971-ci ildə böyük uzaqgörənliklə Bakıda Cəmiş Naxçıvanski adına ixtisaslaşmış hərbi internat məktəbinin - indiki liseyin yaranması dayanır. Çünki 44 günlük Vətən müharibəsində fədakarlıqla döyüşən zabitlərimizin, peşəkar hərbcilərimizin əksəriyyəti həmin liseyin yetirmələri idi.

Bu Qələbənin kökündə ötən əsrin 70-80-ci illərində Azərbaycanın sosial-iqtisadi yüksəlişi hesabına güclü iqtisadi potensialın yaradılması dayanır. Çünki ölkəmizin müstəqilliyi dövründə, xüsusən, cənab İlham Əliyevin hakimiyyəti illərində həmin potensial məqsədyönlü şəkildə daha da gücləndirilmiş, sonralar Azərbaycanın böyük iqtisadi uğurları üçün baza rolunu oynamışdır. Mühəribədə Qələbə çalmaq, otuz ilə yaxın davam edən işğala son qoymaq üçün ordunun döyüş qabiliyyəti ilə yanaşı, dövlətin iqtisadi potensialının da mühüm rol oynadığı heç kimə sirr deyil.

Bu Qələbənin kökündə müstəqil ölkənin dövlət başçısı kimi Heydər Əliyevin Azərbaycanı dünyaya tanıtməsi, böyük dövlətlərlə, mötəbər beynəlxalq qurumlarla, dünya siyasətində mühüm rol oynayan nüfuzlu dairələr və mərkəzlərlə qurduğu səmərəli əməkdaşlıq praktikasına dayanır. 44 günlük Vətən müharibəsi dövründə cənab İlham Əliyevin beynəlxalq qurumların nümayəndələri ilə danışıqları, dünyanın nüfuzlu nümayəndələri ilə danışıqları, Azərbaycanın haqq işinin dünya xalqlarına çatdırılması bu tarixi təcrübənin real nəticəsi olmuşdur.

Bu Qələbənin kökündə Heydər Əliyevin memarı, banisi və müəllifi olduğu uğurlu neft strategiyası dayanır. Bu strategiyanın qarşısı qoyduğu sosial, iqtisadi və siyasi hədəflər - neft gəlirlərindən səmərəli istifadə olunması ölkəmizin uzunmüddətli və hərtərəfli inkişafının əsasını qoymuşdur. 1994-cü ilin 20 sentyabrında bağlanmış “Əsrin müqaviləsi” ilə həyata keçirilməyə başlanan möhtəşəm neft strategiyası təkcə Azərbaycanı iqtisadi tənəzzüldən çıxarmaq, ölkənin sosial-iqtisadi yüksəlişini təmin etmək məqsədi daşıyırdı. Bu strategiya Azərbaycanın iqtisadi inkişaf konsepsiyasının bazis rolunu oynamaqla yanaşı, daha uzunmüddətli siyasəti hədəflərə malik idi. 44 günlük müharibə zamanı biz yenidən həmin hədəfləri daha aydın görmək və qiymətləndirmək imkanı qazandıq.

Bu böyük Qələbənin kökündə dayanan ən başlıca amil isə Ümummilli Liderin Azərbaycana öz siyasi varisi olan İlham Əliyev kimi Prezident, Sərkərdə bəxş etməsidir.

Ulu Öndər hələ 2003-cü ilin oktyabr ayının ortalarında xalqa müraciətində demişdir: *“İnamram ki, mənim axıra çatdıracağım tələylikli məsələləri, planları, işləri Sizin köməyiniz və dəstəyinizlə İlham Əliyev başa çatdıracaq. Mən ona özüm qədər inamıram və gələcəyində böyük ümidlər bəsləyirəm”*.

Zaman Heydər Əliyevin uzaqgörənliyini, dahiliyini və müdriqliyini bir daha təsdiq etdi. Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev ən vacib və tələylikli məsələni həll etdi - Vətən torpaqları düşmən tapdağından azad olundu, Ermənistanın işğalına son qoyuldu! Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyev 2020-ci il noyabrın 8-də - Şuşa şəhərinin işğaldan azad edildiyi gün Qarabağ uğrunda canından keçən igid oğullarımızın uyuduğu Şəhidlər Xiyabanından xalqımıza müraciət edərkən Ulu Öndərin ürəkləri rıqqətə gətirən sözlərinə qayıdaraq demişdi: *“Xoşbəxt adamam ki, ata vəsiyyətini yerinə yetirdim. Şuşanı azad etdik! Bu, böyük Qələbədir! Şəhidlərimizin, Ulu Öndərin ruhu şaddır bu gün! Gözün aydın olsun, Azərbaycan! Gözünü aydın olsun, dünya azərbaycanlıları! Əziz Şuşa, sən azadsan! Əziz Şuşa, biz qayıtmışıq! Əziz Şuşa, biz səni dirçəldəcəyik!”*

Ötən il sentyabrın 27-dən başlanan Zəfər tariximizin xronikası, hər günü, hər anı xalqımız üçün şərəf və qürur mənbəyidir. Həmin gün Ermənistan Res-

publikası silahlı qüvvələrinin ölkəmizə qarşı törətdiyi növbəti hərbi təxribata cavab olaraq, Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri Prezident, Ali Baş Komandan cənab İlham Əliyevin rəhbərliyi altında təcavüzkarı sühlə məcbur etmək məqsədilə qətiyyətli əks-hücum əməliyyatlarına başladı, hər günü əsrə bərabər 44 gün çəkən hərbi əməliyyatların gedişində möhtəşəm qələbələr əldə edərək, dünya hərə tarixinə yeni şanlı səhifələr yazdı. Ən başlıcası, Azərbaycan Birləşmiş Millətlər Təşkilatının erməni silahlı birləşmələrinin işğal olunmuş torpaqlarımızdan qeyd-şərtsiz çıxarılmasını tələb edən, lakin ikili standartlar üzündən illər ərzində kağız üzərində qalan qətnamələrinin icrasını özü təmin etdi.

Rəşadətli və müzəffər ordumuzun həyata keçirdiyi uğurlu hərbi əməliyyatlar nəticəsində ölkəmizin işğal altında olan əraziləri - ümumən 300-dən çox şəhər, qəsəbə, kənd, çoxsaylı strateji yüksəkliklər düşmənin tapdağından azad edildi. Füzuli, Cəbrayıl, Zəngilan, Qubadlı rayonları, Şuşa şəhəri, Hadrut qəsəbəsi qəhrəman əsgər və zabitlərimizin şücaəti və igidliyi ilə keçirilmiş hərbi əməliyyatlar nəticəsində işğaldan qurtuldu.

Savaş meydanının son zirvəsi - alınmaz Şuşa qalasının azad edilməsi ayrıca bir qəhrəmanlıq dastanı, Zəfər xronikasının baş səhifəsidir. Qəhrəman Azərbaycan hərbciləri, əsgər və zabitləri çətin rəlyef şəraitində yorulmadan, tərəddüd etmədən addım-addım irəliləyərək, Ermənistanın uzun illər ərzində qurduğu mühəndis-istehkam sistemlərini misilsiz cəsarət və mərdliklə yarıb keçdilər. Yaranan və həlak olan döyüş dostlarını yerdə qoymayıb çiyinlərinə alaraq, başlarına yağın güllə yağışı altında sıldırım qayalarla dırmaşaraq əlbayaxa döyüşlə Şuşanı işğalçılardan azad etdilər.

Dünya hərə tarixində dərsliklərə düşən taktika, görülməmiş qətiyyət, hünər və fədakarlıq nümunəsi sayılan rəşadətli hücum əməliyyatı ilə möcüzə göstərərək, faktiki olaraq, Ermənistan ordusunu və Ermənistan dövlətini diz çökməyə, ağ bayraq qaldıraraq təslim olmağa və kapitulyasiya aktını imzalamağa məcbur etdilər.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin böyük sərkərdəlik və peşəkarlıq məharəti ilə idarə etdiyi Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin döyüş meydanındakı zəfər yürüşü siyasəti müstəvidə qazanılan parlaq qələbə ilə başa çatdı. Azərbaycan Ordusunun qarşısında duruş gətirə bilməyəcəyini dərk edən düşmən məğlubiyyətini etiraf edərək, işğal altında saxladığı, güclü mühəndis-istehkam qurğuları və minalanmış sahələri ilə ordumuzu saysız-hesabsız itkilərə məruz qoymaq istədiyi Ağdam rayonunu, eləcə də təbii istehkam rolu oynayan mürəkkəb rəlyefə malik Laçın və Kəlbəcər rayonlarını döyüşsüz, qan tökülmədən Azərbaycan Respublikasına qaytarmağa məcbur oldu.

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əli-

yev ilk dəfə dövlət başçısı seçildiyi 2003-cü ildən bu günədək həyata keçirdiyi irimiyyəti, uzaqgörən və çoxcəhətli siyasəti, iqtisadi, hərbi quruculuq strategiyası, beynəlxalq aləmdə ölkəmizin nüfuzunun möhkəmləndirilməsi, Azərbaycan haqqında həqiqətlərin və ölkəmizin haqlı mövqeyinin dünyaya çatdırılması istiqamətində gerçəkləşdirdiyi çoxsaylı fəaliyyətinin nəticəsi olaraq xalqımıza görünməmiş müsibətlər, itkilər, əzablar gətirmiş ümummilli problemimiz olan münəqişəni hərbi-siyasi yolla həll etdi.

Əslində, cənab İlham Əliyev Prezident seçildiyi ilk günlərdən Qarabağ probleminin sühl yolu ilə, danışıqlar vasitəsilə həll olunacağına ümid etdiyini bildirir, lakin problemin həll olunmadığı təqdirdə hərbi yola əl atılacağını gizlətmirdi. Lakin istər bu problemin həllinə məsul olan beynəlxalq birliyin nümayəndələri, istər ayrı-ayrı maraqlı siyasəti da irələr, istərsə də təcavüzkar Ermənistan rəhbərliyi bu bəyanatların daxili auditoriya üçün nəzərdə tutulan siyasəti ritorika olduğunu güman edir, Azərbaycan xalqının bir zaman işğalla barışacağını göz-

ləyirdi. İlham Əliyev isə dəfələrlə xalqımızın işğal faktı ilə barışmayacağını, lazım gələndə, problemin hərə yolu ilə həll ediləcəyini vurğulayırdı. Görünür, Azərbaycan Prezidentinin öz xalqı qarşısında verdiyi hər bir vədə əməl etdiyini bilməyənlər və ya bilmək istəməyənlər bu reallığı dərk etmək iqtidarında deyildi. Zaman gəldi, Ali Baş Komandan problemin həll edilmək vaxtı olduğunu nəzərə alaraq orduya düşmən təxribatına nəinki sərt cavab vermək, hətta daha da irəli gedərək onları torpaqlarımızdan qovub çıxarmaq əmrini verdi.

Dünyada gedən ictimai-siyasi prosesləri diqqətlə izləyib təhlil edən Ali Baş Komandan məhz lazımı anda, lazımı yerdə tələylikli qərarlar qəbul etməklə ordumuzu Zəfər yoluna çıxardı. Çünki dövlətimizin başçısı nəyin nə zaman və necə edilməli olduğunu yaxşı bilir.

Gündəlik fəaliyyəti, diqqət və qayğısı ilə dünyanın güclü orduları sırasına çıxardığı rəşadətli Azərbaycan Ordusuna torpaqlarımızın düşmən əsarətindən azad olunması üçün özünün cəsarəti, qətiyyətli və inamı “İrəli” əmri ilə, hərbi əməliyyatlara bilavasitə başçılıq edərək, ölkəmizə qarşı yönəlmiş bütün təzyiqlərin qarşısına siper çəkərək Ali Baş Komandan İlham Əliyev 30 illik işğala 44 gün ərzində son qoyan məhir sərkərdə və lider olaraq şanlı bir tarix yazdı, qalibiyyət bayrağımızı işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə zirvələrə ucaltdı.

Dövlət başçısı seçildikdən etibarən Prezident İlham Əliyevin ardıcıl olaraq həyata keçirdiyi məqsədyönlü və genişmiqyaslı islahatlar ölkəmizin iqtisadi və hərbi-müdafiə qüdrətini misilsiz dərəcədə artıraraq Vətən müharibəsində parlaq qələbənin qazanılmasına üçün möhkəm zəmin yaratdı. Azərbaycan iqtisadi, hərbi gücünü və potensialını məharətlə işə salan Müzəffər Ali Baş Komandan döyüş meydanındakı qələbələri tarixi əhəmiyyətli siyasəti qələbəyə çevirə bildi.

Bu gün valyuta ehtiyatları artıq 53 milyard dolları ötən Azərbaycan regionun mühüm iqtisadi güc mərkəzidir və müstəqil dövlətçiliyimiz özünün çoxəsrlik tarixinin ən sürətli inkişaf və yüksəliş dövrünü yaşayır. Prezident İlham Əliyevin dövlət başçısı kimi fəaliyyətinin ilk ilində ölkəmizin müdafiə xərcləri cəmi 0,9 milyard manat olduğu halda, 2020-ci ildə həmin göstərici 3,9 milyard manata çatmış, Azərbaycan Ordusu dünyanın ən döyüş qabiliyyətli ordularından birinə çevrilmişdir. 44 günlük Vətən müharibəsinin yekunu ölkəmizin iqtisadi, siyasəti və hərbi cəhətdən regionda lider, dünya miqyasında böyük nüfuz qazanmış, qətiyyətli mövqeyi olan qüdrətli dövlət olduğunu bir daha təsdiq etmişdir. Həyata keçirilən sosial-iqtisadi inkişaf proqramları sayəsində bütün parametrlər üzrə özünün böyük resurs üstünlüyünü yaratmış Azərbaycan geosiyasi prosesləri öz xeyrinə dayışmaqla yanaşı, regionun iqtisadi coğrafiyasını yeni formata salmışdır.

Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin başçılığı ilə Azərbaycan Ordusu Vətən müharibəsində dünya hərə tarixində görünməmiş nümunə, müharibə qanunlarına ən ciddi şəkildə əməl etməklə müasir döyüş taktikası, texnoloji üstünlük nümayiş etdirmişdir.

Əksəriyyəti Birinci Qarabağ müharibəsindən sonra dünyaya gələn, hətta Qarabağ torpaqlarını görməyən, ancaq illər boyu bu torpaqların azad edilməsi eşqi ilə yaşayan və ölümin gözüne dik baxan igid əsgərlərimiz Ali Baş Komandanın əmrini mərdlik və fədakarlıqla yerinə yetirərək, tariximizin qəhrəmanlıq, şərəf və milli qürur səhifəsini yazdılar, **Torpağı Vətənə qaytardılar, Vətəni bütöv etdilər. Savaş günlərində Azərbaycan Ordusunun dayanan irəliləməsi, işğalçıya aman vermədən endirdiyi zərbələr ilə yanaşı, onun qüdrətli Sərkərdəsinin dəmir yumruğu, dəmir məntiqi və dəmir iradəsi daim düşməni lərzəyə saldı. Hərə sənətinin bütün incəliklərindən məharətlə istifadə edən Ali Baş Komandanımızın müdafiə olaraq xalqa müraciətləri, açıq, inamli və qətiyyətli cəxşləri, xarici KİV-ə müsahibələri, düşməne daha sarsıdıcı, mənəvi-psixoloji zərbələr vurmaqla çatdırması Zəfər gününün yaxınlaşmasında mühüm rol oynadı.**

Bu gün birmənalı şəkildə demək olar ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Vətən müharibəsində qazanılmış tarixi Qələbəmiz bütün uğurlarımızın zirvəsi, Azərbaycan tarixində baş vermiş ən böyük və şanlı hadisədir.

Vətən müharibəsində Qələbə, Prezident İlham Əliyevin dediyi kimi, Azərbaycan əsgərinin qanı, canı bahasına və əməyi nəticəsində qazanılmışdır. Xalqımız Vətən torpaqlarının işğaldan azad edilməsi uğrunda şəhidlər vermişdir. Azərbaycan dövləti daim şəhid ailələrinə, müharibə əlillərinə və vətənlərinə yüksək diqqət və qayğı ilə yanaşmışdır və bu proses hər zaman yüksək səviyyədə davam edir. Şəhid ailələrinin və müharibə əlillərinin sosial-məişət şəraitinin yaxşılaşdırılması üçün Prezident tərəfindən qəbul edilmiş mühüm qərarlar bu gün tam şəkildə həyata keçirilir.

Azərbaycan naminə, ölkəmizin gündən-günə çiçəklənməsi, xalqımızın rifahı və xoş gələcəyi uğrunda Prezident İlham Əliyev ilə ən yaxın və etibarlı silahdaşı kimi çiyin-çiyinə fəaliyyət göstərən Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın humanizm, mərhəmət və nəəcilik kimi ali mənəvi keyfiyyətlərdən irəli gələn əzmkar və hərtərəfli fəaliyyəti də göz qabağındadır. Cəmiyyətimizdə xeyirxahlıq ünvanına çevrilmiş Heydər Əliyev Fondu şanlı Qələbə üçün canından keçən şəhidlərimizin ailələrinə yüksək diqqət və qayğı göstərir, yaralı əsgərlərimizin şəfa tapmasına hər cür kömək edir, ən yüksək ixtisaslı yerli və xarici mütəxəssisləri cəlb etməklə, onların müalicəsini və reabilitasiyasını təşkil edir.

Münəqişənin ilk dövrlərindən, hələ keçən əsrin 80-ci illərinin sonlarından başlayaraq azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə siyasəti həyata keçirilmiş, erməni silahlı qüvvələrinin təcavüzü nəticəsində torpaqlarımızın işğalı ilə yanaşı, bir milyon çox soydaşımız qaçqın və məcburi köçkün vəziyyətinə düşmüşdü. 2003-cü ildə prezident seçkiləri ərfəsində seçicilərə ilk görüşünü məcburi köçkünlər üçün salınmış qəsəbədə keçirərək Prezident İlham Əliyev bu kateqoriyadan olan vətəndaşların vəziyyətinin yaxşılaşdırılması, onların problemlərini həll olunması üçün zəruri tədbirlərin görülməsini bəyan etmişdi. Son 17 il ərzində bu sahədə aparılmış məqsədyönlü iş, həyata keçirilmiş mühüm dövlət proqramları nəticəsində erməni işğalı ilə bilavasitə üzləşmiş yüz minlərlə soydaşımız ləğv olunmuş çadır düşərgələrindən müasir qəsəbə və yaşayış komplekslərinə köçürülmüş, onlar üçün təhsil, səhiyyə, rabitə və mədəniyyət ocaqları tikilib istifadəyə verilmiş, müvafiq infrastruktur yaradılmışdır.

Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə rəşadətli Azərbaycan Ordusu tərəfindən torpaqlarımız düşmən əsarətindən azad olunduqdan sonra xüsusi proqram əsasında öz doğma yurd-yuvalarına qayıdacaq soydaşlarımızın bütün fiziki məşəqqətləri ilə yanaşı, ağır mənəvi yük kimi əslənən “qaçqın və məcburi köçkün” həyatına və statusuna son qoyulur. Bu tarixi reallığın da müəllifi və memarı olan Prezident İlham Əliyev demişdir: *“Əminəm ki, təqribən 5 il ərzində elə bir yeni Azərbaycan, yeni Qarabağ, yeni Zəngəzur quracağıq ki, bütün dünya biza qibət edəcək. Bunu biz, ilk növbədə, insanlar üçün edirik. Əziyyət çəkmiş, çadırda, vaqonun altında, yataqxanada, uşaq bağçasında dözülməz şəraitdə yaşamış o insanlar ən yaxşı şəraitdə yaşamağa dırlar və yaşayacaqlar. Bunu biz təmin edəcəyik”*.

Düşmən ərazilərimizi işğal altında saxladığı dövrdə Azərbaycana qarşı genosidin bütün formalarını həyata keçirmiş, şəhər, qəsəbə və kəndlərimizi viran qoymuş, yaşayış evlərini, infrastruktur obyektlərini, ictimai binaları dağıtmış, məhv etmiş, 9 şəhərimizi, o cümlədən “Qafqazın Hiroşiması” adlandırılan Ağdam şəhərini, eləcə də digər şəhərlərimizi və kəndlərimizi yerləyeksən etmişdir.

Qədim tarixə, unikal maddi və mədəni irsə, özünəməxsus flora və faunaya, zəngin yeraltı və

18-24 noyabr 2021-ci il

yerüstü sərvətlərə malik olan Qarabağ və Şərqi Zəngəzur torpaqları otuz ilə yaxın düşmən tərəfindən amansızlıqla, vəhşicəsinə istismar edilmişdir. İşğal olunmuş ərazilərdə Azərbaycanla bağlı tarixi və mədəni irs tamamilə məhv edilmiş, yaşayış məntəqələrinin adları dəyişdirilmiş, regionun meşə örtüyü məqsədli olaraq məhv edilmiş, münbit torpaqlar, su ehtiyatları ekoloji və radioaktiv çirkəlməyə məruz qoyulmuş, bölgələrin təbii landşaftı ciddi deformasiyaya uğradılmış, qeyri-qanuni olaraq təbii sərvətlərin istismarı və mənimsənilməsi həyata keçirilmişdir.

Bu hələ azmış kimi, Vətən torpaqlarını işğaldan azad edən qəhrəman ordumuzun həyata keçirdiyi uğurlu hərbi əməliyyatlar nəticəsində darmadağın edilərək, canlı qüvvə və texnika sarıdan böyük itkilər verib geri çəkilməyə məcbur olan Ermənistan silahlı qüvvələri döyüş meydanındakı acınacaqlı məğlubiyyətin əvəzinə çıxmaq üçün Azərbaycanın münəqişə zonasından və cəbhə xəttindən uzaqda yerləşən şəhər və rayonlarındakı mülki əhalini, eləcə də infrastruktur obyektlərini hədəf seçmiş, müxtəlif növ silahlarla, o cümlədən ağır artilleriya və ballistik raketlərlə atəş açaraq insanlıq əleyhinə cinayətlər və müharibə cinayətləri törətmiş, mülki şəxsləri vəhşicəsinə qətlə yetirmiş, insanların əmlakına, infrastruktur obyektlərinə irimiqyaslı zərər vurmuşlar.

44 günlük Vətən müharibəsi dövründə erməni silahlı qüvvələrinin təcavüzü nəticəsində 11 şəhər və rayon ərazisinə 30 minə yaxın raket və artilleriya mermiləri düşmüşdür ki, bu da böyük dağıntılarla müşayiət olunmaqla, təxminən 4 min km2 ərazini əhatə etmişdir.

2020-ci il sentyabrın 27-dən başlayaraq Ermənistan Respublikası silahlı qüvvələrinin Azərbaycan Respublikasının ərazisinə təcavüzü nəticəsində mülki əhaliyə, dövlət əmlakına, o cümlədən infrastruktur obyektlərinə, habelə sahibkarlıq fəaliyyəti subyektlərinə dəymiş ziyanın qiymətləndirilməsi və aradan qaldırılması məqsədilə Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2020-ci il 6 noyabr tarixli sərəncamı ilə Dövlət Komissiyası yaradılmışdır. Dəymiş ziyanın qiymətləndirilməsi və onun aradan qaldırılması ilə bağlı tapşırıqların yerinə yetirilməsi üçün Dövlət Komissiyası tərəfindən təxirə salınmadan iş aparılır. 11 şəhər və rayon üzrə təmir-bərpa işlərinin yerinə yetirilməsi nəzərdə tutulan 13 mindən çox obyekt-də müvafiq işlər hazırda tamamlanmaq üzrədir. Azərbaycan Respublikası Prezidentinin, Rusiya Federasiyası Prezidentinin və Ermənistan Respublikası Baş nazirinin 2020-ci il noyabrın 10-da imzaladıqları Bəyanatla müharibədəki qələbəmizin təsbit olunmasından sonra Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə həyata keçirilən dövlət siyasətinin ön mühüm prioriteti işğaldan azad edilmiş ərazilərdə bərpa-quruculuq işlərinə başlanmasi, yeni yaradılan Qarabağ və Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonlarının dirçəldilməsi, müasir sosial-mədəni infrastrukturun qurulması, kommunikasiya və nəqliyyat xətlərinin bərpasıdır. Dövlətimizin başçısı qurucu lider olaraq işğaldan azad edilmiş əraziləri addım-addım, qarış-qarış gözib orada aparılan bərpa və yenidənqurma prosesinə şəxsən rəhbərlik edir. *“Biz müharibəni Zəfərlə başa vurduq. İndi sülh dövrünü də zəfərlə başlamışıq, zəfərlə başa vuracağıq”*, - deyən Prezident İlham Əliyev Azərbaycanın işğaldan azad edilən ərazilərinin bərpası sahəsində dünyada nadir nümunə təqdim etməsi üçün də fə-dakarlıqla çalışır. Dövlətimizin başçısının tapşırığına uyğun olaraq, işğaldan azad edilmiş ərazilər üzrə hazırlanmış Strateji Fəaliyyət Planı əsasında bütün ərazilərin, şəhər, qəsəbə və kəndlərin bərpasının vahid konsepsiya üzrə həyata keçirilməsinə başlanılmışdır.

Azərbaycan Respublikasının işğaldan azad edilmiş ərazilərdə sosial-iqtisadi, humanitar, təşkilati və digər təxirəsalınmaz məsələlərin həlli, eləcə də bu sahədə fəaliyyətin əlaqələndirilməsi məqsədilə Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə yaradılmış Əlaqələndirmə Qərarğahı qarşıya qoyulan vəzifələri yerinə yetirməkdədir. Dövlətimizin başçısı Qarabağın dirçəldiləcəyini və dünyanın ən inkişaf etmiş regionlarından birinə çevriləcəyini əminliklə bəyan etmişdir. İşğaldan azad edilmiş ərazilər hazırda böyük bir tikinti meydanıdır, burada inşaat, quruculuq işləri ölücyəgəlməz miqyas və vüsət almışdır. İlk növbədə, həyat təminedic i işlər, o cümlədən elektroenergetika, su təsərrüfatı, kənd təsərrüfatı, rabitə və digər sahələrdə işlər qurumlararası qarşılıqlı əlaqədə yüksək sürətlə həyata keçirilir. Torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsi ilə Azərbaycan tarixində qazanılmış ən böyük Zəfər, xalqımızın ən böyük arzu və istəyini gerçəkləşdirmiş möhtəşəm Qələbə regionda yeni reallıqlar yaratmışdır.

Prezident İlham Əliyev imzaladığı “Azərbaycan Respublikasında iqtisadi rayonların yeni bölgüsü haqqında” 2021-ci il 7 iyul tarixli fərman ilə Azərbaycan Zəfər salnaməsinin növbəti şanlı səhifəsini yazdı. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin zəngin iqtisadi potensialından, təbii sərvətlərindən və geniş turizm imkanlarından səmərəli istifadə etməklə onların bərabər inkişafının təmin edilməsi sahəsində aparılan genişmiqyaslı işlərin vahid proqram əsasında həyata keçirilməsinin məqsədəmüvafiqliyindən irəli gələn, regionun sürətli inkişafına, iqtisadi vəziyyətinin tarazlaşdırılmasına xidmət edən yeni bölgü bugünkü reallıqları əks etdirməklə böyük tarixi əhəmiyyət daşıyır.

Ermənistanla sərhəddə, eyni coğrafi məkanda yerləşmiş, tarixən ənənəvi sosial-iqtisadi, tarixi-mədəni bağlılıqları olan Zəngilan, Qubadlı, Cəbrayıl, Laçın

və Kəlbəcər rayonlarını birləşdirən Şərqi Zəngəzur, Qarabağın dağlıq və aran ərazilərindəki Ağdam, Şuşa, Füzuli, Tərtər, Xocavənd, Xocalı rayonlarını və Xankəndi şəhərini, həmçinin bu bölgəyə aid Ağcabədi və Bərdə rayonlarını birləşdirən Qarabağ iqtisadi rayonlarının yaradılması yeni coğrafi, siyasi, iqtisadi reallıqların inikası kimi Azərbaycan dövlətinin siyasi iradəsini ifadə edir və regionun vahid formatda inkişafını şərtləndirir.

Azərbaycanın iqtisadi rayonlarının yeni bölgüsü Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun bərpası istiqamətində həyata keçirilən irimiqyaslı proqramların mərkəzləşdirilmiş və əlaqələndirilmiş şəkildə icrasına, bölgənin çevik idarəetmə, yeni məskunlaşma və şəhərsalma strategiyasına uyğun inkişafına xidmət edir. Bu bölgü, eyni zamanda Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun inkişaf strategiyasını digər iqtisadi rayonlar ilə tarazlaşdırılmış və qarşılıqlı şəkildə uzlaşdırılmış müstəviyə gətirir.

Azərbaycan və Rusiya prezidentlərinin, Ermənistanın hökumət başçısının imzaladıqları 10 noyabr Bəyanatına əsasən, bölgədəki bütün iqtisadi və nəqliyyat əlaqələrinin bərpası ölkəmizə regional nəqliyyat-logistika qovşağı kimi güclü mövqə qazandırır. Digər tərəfdən isə Naxçıvan ilə birbaşa nəqliyyat kommunikasiyalarının bərpasını nəzərdə tutan, daha uzaq perspektivdə “Bir kəmər - bir yol” layihəsinin önəmli həlqəsinə çevrilə biləcək

Zəngəzur dəhlizi layihəsi bu diyarın inkişafına əhəmiyyətli dərəcədə təkan verməklə yanaşı, Türkiyə ilə birbaşa əlaqə yaradılması və ölkəmizin global bazarlara çıxış və tranzit imkanlarının artırılması kimi strateji əhəmiyyət kəsb edir. Cənubi Qafqazın iqtisadi arxitekturasını büsbütün dəyişən, gələcəkdə çoxtərəfli əməkdaşlıq üçün xüsusi əhəmiyyətə malik bu nəqliyyat-kommunikasiya xəttinin açılması Azərbaycanın regionda rolunu daha da gücləndirəcəkdir.

Müharibənin başa çatmasından cəmi üç ay sonra Prezident İlham Əliyev tərəfindən təməli qoyulmaqla inşasına başlanmış, ümumi uzunluğu 100 kilometr olan Horadiz-Zəngilan-Ağbənd dəmir yolu xətti Zəngəzur boyu Naxçıvan Muxtar Respublikasına və Türkiyəyə qədər uzanaraq, Azərbaycanı Türkiyə ilə birləşdirən ikinci dəmir yolu şəbəkəsi kimi böyük strateji əhəmiyyətə malikdir.

Azərbaycan postkonflikt dövrünün quruculuq işlərini yüksək sürətlə həyata keçirir, işğaldan azad olunmuş ərazilərin yenidən canlanması, müasir texnoloji layihələr təbiiq etməklə çıxıcılənən bir diyərə çevrilməsi üçün real addımlar atır. İşğaldan azad edilmiş ərazilərin bərpası üzrə aparılan işlərdə, planlaşdırmada hər bir iqtisadi rayonun təbii-iqlim şəraiti və profili nəzərə alınır. Eyni zamanda Qarabağ bölgəsinin təbiətinin xüsusiyyətləri nəzərə alınmaqla, onun zəngin turizm potensialından səmərəli istifadə edilməsi üçün turizm marşrutları işlənib hazırlanır.

Bu gün işğaldan azad olunan ərazilərin yeraltı və yerüstü sərvətləri, torpaq, meşə, su və digər resursları iqtisadi dövriyyəyə cəlb olunur. Kənd təsərrüfatının inkişafı baxımından böyük əhəmiyyət daşıyan bu torpaqlarda əkin işlərinin aparılması həm də ölkəmizin ərzaq təhlükəsizliyinin və ixrac potensialının artırılmasına xidmət edir. Eyni zamanda, həmin ərazilərdə heyvandarlıq, bağçılıq, tərəvəzçilik, üzümçülük və taxılçılıq sahələrinin inkişafı nəzərdə tutulur.

Regionun su ehtiyatlarından səmərəli istifadə olunması, yaşıl enerji zonasına çevrilməsi, oradakı hidroenerji resurslarından istifadə edilərək, su elektrik stansiyalarının tikintisi ölkənin su və enerji balansının tənzimlənməsində mühüm töhfə verəcəkdir. Bütövlükdə, işğaldan azad olunmuş ərazilərimizdə olan su ehtiyatlarının idarə edilməsi kənd təsərrüfatının inkişafına şərait yaratmaqla, xüsusən, yay aylarında əkin suyunə artan tələbatın ödənilməsinə imkan verəcəkdir.

Sürətlə aparılan bərpa-yenidənqurma tədbirləri sırasında bütün kənd və şəhərlərin elektrik enerjisi ilə təchizatı xüsusi önəm kəsb edir. Belə ki, bu, digər sahələrin də inkişafını təmin etməklə yanaşı, insanların doğma yurd-yuvalarına qayıtmasının tezləşdirilməsi üçün də vacibdir.

Prezident İlham Əliyev işğaldan azad olunmuş əraziləri “yaşıl enerji” zonası etmişdir. Dövlə-

timizin başçısının regiona hər səfərində açılışlarını etdiyi su elektrik stansiyaları və yarımstansiyalarla getdikcə daha çox nura boyanan bu torpaqların, ümumilikdə, 7200 meqavat günəş enerjisi və 2000 meqavat külək enerjisi olmaqla təsdiq edilmiş bərpa olunan enerji potensialı var.

İşğaldan azad olunmuş ərazilərin bərpası sahəsində Prezident İlham Əliyevin başçılığı ilə aparılan cari və perspektiv işlər Böyük Qayıdış planlarının reallaşdırılmasının təcəssümüdür. Bu ərazilərdə yenidənqurma və bərpa layihələrinin icrası, müasir infrastrukturun yaradılması üçün 2021-ci ilin dövlət büdcəsində, ilkin olaraq, 2,2 milyard manat həcmində maliyyə təminatı yaradılmış, eyni zamanda 2022-ci ilin dövlət büdcəsində də nəzərdə tutulmuşdur.

1994-cü ilin “Əsrin müqaviləsi”ndən 2021-ci ilin “Əsrin tikintisi”nə qədər misilsiz inkişaf yolu keçmiş Azərbaycanın işğaldan azad olunmuş ərazilərində sürətlə həyata keçirilən infrastruktur layihələri həmin ərazilərdə iqtisadiyyatın bərpa edilməsinə, Qarabağın və Şərqi Zəngəzurun ölkə iqtisadiyyatına reinteqrasiyasına imkan verir.

Bu gün Şuşa göz önündə sürətlə dirçəlir, daha gözəl görkəmdə öz əvvəlki simasına qayıdır. “Azərbaycan musiqisinin beşiyi” və “Şərqn konservatoriyası” adlandırılan Şuşamızın hər yerindən musiqi sədaları eşidilir. İllərdir bayramlarımızı Şu-

da bu gün dünya miqyasında görünməmiş dostluq, qardaşlıq, tərəfdaşlıq və həmrəylik münasibətlərinin zirvəsi olub ikitərəfli münasibətləri strateji müt-təfiqlik səviyyəsinə qaldırdı.

Bu gün Azərbaycan dünyada ən sürətli və keyfiyyətli postkonflikt quruculuğu və standartları ilə adını tarixə yazdırır. İşğaldan azad olunmuş ərazilərdə Şərqi Zəngəzur və Qarabağ iqtisadi rayonlarının təşkil edilməsi, iqtisadiyyatın bərpası istiqamətində atılan addımlar, infrastrukturun təkmilləşdirilməsi bölgənin reinteqrasiyası və dirçəldilməsi üçün böyük imkanlar açıır.

Azərbaycanın öz vəsaiti hesabına, heç kimdən asılı olmayaraq, heç kimə müraciət etmədən, heç bir kredit götürmədən artıq Şuşa ilə yanaşı, Ağdamın, Cəbrayılın, Füzulinin bərpası üzrə intensiv şəkildə həyata keçirdiyi layihələrdə, istərsə də Zəngilan, Qubadlı, Kəlbəcər və Laçının bərpası üzrə hazırlanmaqda olan baş planlarda yaşıl və alternativ enerjinin, “ağıllı idarəetmə” sisteminin tətbiqinə əsaslanan “ağıllı şəhər” və “ağıllı kənd” konsepsiyasına uyğun yaşayış məhəllələrinə, kənd təsərrüfatı sahəsinə malik müasir tipli şəhər və kənd modeli üzrə dirçəldilən yaşayış məntəqələrimiz, Böyük Qayıdışımızla canlanan Qarabağ və Şərqi Zəngəzur torpaqlarının yüksək texnologiyalar və müasir yarımaşmalarla sürətli bərpası “Biz səni dirçəldəcəyik!” deyən, imzası qədər etibarlı söz sahibi olan Prezident İlham Əliyevin mətin iradəsinin, qətiyyətinin, dönməz quruculuq amalının ifadəsi olmaqla yanaşı, həm də Azərbaycanın gücünün, qüdrətinin dünyaya nümayiş i, siyasi, strateji mesajdır.

İşğaldan azad edilmiş ərazilərdə dayanıqlı məskunlaşma, iqtisadi fəaliyyətin canlanması və nəqliyyat-logistika imkanlarından istifadə, regional iqtisadi-ticarət əlaqələrinin genişləndirilməsi məqsədilə Şərqi Zəngəzur iqtisadi rayonunun, əsasən, Cəbrayılı əhatə edən Arazboyu ərazisində artıq cənab Prezident tərəfindən təməli qoyulmuş “Araz Vadisi İqtisadi Zonası” sənaye parkı rəqabətqabiliyyətli və innovativ sənaye məhsullarının istehsalı üçün yeni imkanlar yaradır.

Füsunkar təbiətə, zəngin təbii sərvətlərə malik Zəngilan rayonu Horadiz-Zəngilan-Ağbənd dəmir yolu xətti ilə yanaşı, Azərbaycan və Türkiyə prezidentləri tərəfindən bu günlərdə təməli qoyulmuş Horadiz-Cəbrayıl-Zəngilan-Ağbənd avtomobil yolu, mükəmməl kommunikasiya infrastrukturunu ilə regionun müasir nəqliyyat-logistika mərkəzinə çevrilərək, Azərbaycanın qətiyyətli mövqeyi ilə reallaşması gündən-günə yaxınlaşan strateji Zəngəzur dəhlizinə yol açır.

Xüsusilə vurğulanmalıdır ki, bərpa-quruculuq işləri minatəmizləmə əməliyyatları ilə paralel şəkildə həyata keçirilir. Ümumilikdə ötən müddət ərzində aparılmış minatəmizləmə əməliyyatları nəticəsində 45 mindən artıq mina və partlamamış hərbi sursat aşkar edilib, 20 minə yaxın hektar ərazi təmizlənib. İflasa məhkum olduğunu dərk edən, torpaqlarımızı tamamilə minalamış mənfur düşmən çirkin xislətinə, qeyri-konstruktiv mövqeyini davam etdirəcək, basdırılan minalara dair xəritələri indiyədək təqdim etməmişdir və bu, minatəmizləmə işlərini çətinləşdirən ən əsas amildir.

Başdan-başə minalanmış ərazisi təmizlənərək, fantastik sürətlə, cəmi 8 ay ərzində inşası başə çatdırılmış, Türkiyə və Azərbaycan prezidentlərinin iştirakı ilə açılış keçirilmiş “Qarabağın hava qapısı” - Füzuli Beynəlxalq Hava Limanı, hazırda inşası aparılan Zəngilan və Laçın beynəlxalq hava limanları, hələ döyüşlər qurtarmadan Suqovuşan və Talış kəndlərinə çəkilişinə başlanan avtomobil yolları da daxil olmaqla, 16 layihə üzrə ümumi uzunluğu 815,8 kilometr olan avtomobil yolları, o cümlədən “Zəfər yolu” adlandırılan Əhmədbəyli-Füzuli-Şuşa yolu, mürəkkəb relyefli ərazilərdə yüksək sürət və texnologiyalarla inşa edilən digər avtomobil yolları, tunellər, yol ötürücüləri bölgənin inkişafına əhəmiyyətli təkan verməklə yanaşı, müasir tələblərə uyğun hərbi, siyasi və strateji əhəmiyyətli yol-nəqliyyat infrastrukturunun yaradılmasına xidmət edir və dövlətimizin gücünü bütün dünyaya göstərir.

Müstəqil Azərbaycanın tarixinə qızıl həflərlə əbədi yazılan, dövlət başçımızın rəhbərliyi, qətiyyəti, sərkərdəlik məharəti, xalqın Prezidentinə olan birmənalə dəstəyi və onun ətrafında sıx birləşməsi, Azərbaycan Ordusunun rəşadəti və yüksək döyüş qabiliyyəti sayəsində təmin edilən bu şanlı Zəfər hər bir azərbaycanlıda böyük qürur və iftixar hissi doğurur.

Bu tarixi Qələbə barədə Prezident İlham Əliyev bu gün özünə xas yüksək səmimiyyət və təvazökarlıqla deyir: *“Bu, xalq qarşısında, tarix qarşısında, gələcək nəsillər qarşısında bizim borcumuz idi və biz bu borcu şəfəqlə yerinə yetirdik”*.

Ölkəmizin potensial imkanlarından və qarşıda duran vəzifələrdən danışarkən Prezident İlham Əliyev deyir: *“Bizim gözəl iqlimimiz, təbiətimiz, torpağımız var, əlverişli coğrafi vəziyyətimiz, zəngin təbii ehtiyatlarımız, gözəl, istedadlı insanlarımız var. Bunlar olan halda, biz mütləq və mütləq Azərbaycanı müasir, zəngin, qüdrətli dövlətə çevirməliyik və çevirəcəyik”*.

Xalqa və xalq-dövlət birliyinə arxalanaraq həyata keçirdiyi irimiqyaslı layihələr, möhtəşəm qələbələr, Müzəffər Ali Baş Komandan kimi rəşadətli ordumuzla əldə etdiyi tarixi Zəfərlə Prezident İlham Əliyev bu gün Azərbaycanı yeni zirvələrə doğru inamla apararaq, əzəli torpaqlarımıza Böyük Qayıdışımızı gerçəyə çevirir.

Əli ƏSƏDOV,
Azərbaycan Respublikasının Baş naziri

8 *Qarabağın görkəmli simaları*Keçəcioğlu Məhəmməd
(1864-1940)

Keçəcioğlu Məhəmməd (Məhəmməd Məşədi Xəlil oğlu) 1864-cü ildə Şuşa şəhərində anadan olmuşdur. Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin inkişafında xüsusi rol oynamışdır. Xanəndəlik sənətini Şuşada Xərrat Qulunun məktəbində və məşhur xanəndə Məşədi İsidən öyrənmişdir. Xanəndəliklə yanaşı, peşəqoju fəaliyyətlə də məşğul olmuşdur. 1926-cı ildə

Ü.Hacıbəyli tərəfindən Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasına dəvət olunmuş və gənc xanəndələr yetişdirmişdir. Onun repertuarında klassik muğamlar, təsnif və xalq mahnıları əsas yer tuturdu. Həmçinin, "Nəva", "Mahur", "Bayatı-Qacar" muğamını orijinal bir şəkildə ifa edirdi. Xüsusilə onun Cabbar Qaryağdıoğlu ilə birgə Füzulinin "Leyli və Məcnun" poemasından səhnələri duet şəklində oxumaları çox məşhur idi. Onun ifasında bir sıra muğam, təsnif və xalq mahnıları "Sport-rekord" (Varşava, 1912) və "Ekstrafon" (Kiyev, 1914) şirkətləri tərəfindən qramofon valına yazılmışdır. Keçəcioğlu Məhəmməd 20 noyabr 1940-cı ildə Qubada vəfat etmişdir.

Mir Mehdi Xəzani
(1819-1894)

Mir Mehdi Mir Həşim bəy oğlu 1819-cu ildə Qarabağın Bərgüşad mahalının Məmər kəndində anadan olmuşdur. İbtidai təhsilini molla yanında almışdır. Sonra mədrəsədə oxumuşdur. Molla Rəfi bəy Mirzə Məhəmməd bəy oğlu Şıxımlının dəvəti ilə Dizaq mahalına köçmüşdür. Bir müddət bu kənddə müəllimlik edəndən sonra kürəkəninin dəvəti ilə 1859-cu ildə Tuğ kəndində yerləşmişdir. O, burada da müəllimliklə məşğul olmuşdur. Öz ana dilini dərinləndirən Mir Mehdi Xəzani uşaqlar üçün Azərbaycan dilində müsəlman dini ehkamına dair mənzum

bir əsər yazıb, 1884-cü ildə çap etdirmişdir. Mir Mehdi Xəzani kənddə yaşasa da, Qarabağın ədəbi-mədəni mərkəzi Şuşa ilə daim əlaqə saxlayırdı. Mir Mehdi tarixçi idi və yaradıcılığında ən əsas yeri «Kitabi-tarixi-Qarabağ» tutur. Özüünün qeyd etdiyinə görə, əsəri Mirzə Adıgözəl bəyin, Mirzə Camal Cavanşir Qarabağının «Qarabağnamə»lərindən geniş istifadə edilərək, Mirzə Camalın nəvəsi Məhəmməd bəy Cavanşirin xahişi ilə xalis türk dilində yazılmışdır. Mir Mehdi Xəzani həm də şair idi. Xəzani təəllüsü ilə şeirlər yazırdı.

Çin qlobal sərvəti ilə
ABŞ-ı geridə qoyub

McKinsey & Co-nun yeni hesabatına görə, Çin qlobal səviyyədə ən böyük xalis dəyər toplayan ölkə kimi ABŞ-ı geridə qoyub. Hesabata görə, 2000-ci ildə Dünya Ticarət Təşkilatına daxil olan Çinin sərvəti o zamana görə 7 trilyon dollar idi, 2020-ci ildə isə 17 dəfə artaraq 120 trilyon dollara çatıb. Bu dəyər artımının üçdə biri son 20 ildə baş verib. ABŞ isə eyni dövrdə sərvətini iki dəfə artırıb. Vaşinqtonun 2020-ci ildə xalis sərvəti 90 trilyon dollara çatıb. Hesabatda hər iki ölkədə toplanan sərvətin üçdə ikisindən çoxunun əhalinin ən zəngin 10 faizinə məxsus olduğu və bu payın getdikcə artdığı bildirilib. Qlobal sərvət 2000-ci ildəki

156 trilyon dollardan 2020-ci ildə 514 trilyon dollara yüksəlib.

ÇÖKMƏ XƏBƏRDARLIĞI

McKinsey bu sərvətin təxminən 68 faizinin daşınmaz əmlakla aid olduğunu və onun sürətli artımının eyni dövr ərzində dünya ÜDM-inin artımını üstələdiyini bildirib. Yüksək qiymətlərin bir çox insanı ev almaq imkanından məhrum edəcəyini qeyd edən McKinsey, belə bir vəziyyətin ABŞ-da 2008-ci ildəki kimi yeni maliyyə böhranına səbəb ola biləcəyini də qeyd edib. Həmçinin, xəbərdarlıq edilib ki, aktivlərin qiymətindəki eniş qlobal sərvətin üçdə birini yox edə bilər.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN

Akademik Ziyad Səmədzadə ailəsi ilə birlikdə Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzova anası

MEHRİ XANIMIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

AMEA-nın müxbir üzvləri Qorxmaz İmanov və Akif Musayev Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzova anası

MEHRİ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Professor Elşən Hacızadə və professor Arif Hüseynov Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzova anası

MEHRİ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Professorlar: Bəyalı Ataşov, Məhiş Əhmədov və Məhərrəm Hüseynov Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzova anası

MEHRİ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Eldar Nuriyev Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzova anası

MEHRİ XANIMIN

vəfatından kədərləndiyini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Fikrət Əzizov və Elxan Bəşirov Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzova anası

MEHRİ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Vahid Hümbətov və Həsən Cəlilov Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzova anası

MEHRİ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

Azərbaycan İqtisadçılar İttifaqı və "İqtisadiyyat" qəzetinin kollektivi Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının sədri Vahid Novruzova anası

MEHRİ XANIMIN

vəfatından kədərləndiklərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verirlər.

ETİBARSIZDIR

Sultanov Əzim İsmayıl oğluna məxsus, dövlət nömrə nişanı 90 CX 321 olan Hyundai Tucson markalı nəqliyyat vasitəsinin qeydiyyat şəhadətnaməsi itdiyi üçün **etibarsız** sayılısın.

Qarabağda çəkilən kadrlar

“Bakcell”in yeni reklamına aiddir

Bir qədər əvvəl sosial şəbəkələrdə və xəbər portallarında Şuşanın Cıdır Düzündə və Füzuli Beynəlxalq Hava Limanında aparılan çəkilişlərdən maraqlı fotolar yayılmışdı. Məlum olub ki, həmin çəkilişlər Bakcell şirkətinin yeni reklam çarxına aiddir. Şirkətdən bildirilib ki, reklam çarxı Bakcell şəbəkəsinin üstünlüyünə həsr edilib. Azərbaycanın ən sürətli mobil şəbəkəsi artıq işğaldan azad olunmuş torpaqlarımızda da xidmət göstərir. Bakcell Qarabağda şəbəkənin əhatə dairəsinin genişləndirilməsi və yüksək keyfiyyətli xidmətlərin təmin edilməsinə yönəlmiş genişmiqyaslı işlərini davam etdirəcək. Qeyd edək ki, 2021-ci ildə Bakcell şəbəkəsi növbəti dəfə Ookla® tərəfindən "Azərbaycanın ən sürətli mobil şəbəkəsi" adına layiq görülmüşdür. Bu gün Bakcell şəbəkəsi 8700-dən çox baza stansiyası sayəsində Azərbaycan əhalisinin 99.9%-ni, ölkə ərazisinin isə 92.4%-ni əhatə edir.

Dahi Nizaminin əsərləri
artıq rəqəmsal formatda!

*Azercell görkəmli şairin irsini
müasir audiovizual vasitələrlə
canlandıracaq*

Dahi şair və böyük mütəfəkkir Nizami Gəncəvinin 880 illik yubileyi münasibətilə 2021-ci il Prezident cənab İlham Əliyevin sərəncamına əsasən "Nizami Gəncəvi İli" elan edilib. Ölkənin lider mobil operatoru "Azercell Telekom" mədəniyyət tariximizdə bu əhəmiyyətli hadisəni layiqincə qeyd etmək üçün növbəti layihəsini təqdim edir. Həm yerli, həm də xarici oxucuları Şərqin ən böyük şairinin yaradıcılığı ilə tanış etmək üçün Azercell Nizami əsərlərinin ən sevilən nümunələrini rəqəmsal mütaliə vasitələri ilə təbliğ etmək təşəbbüsü ilə çıxış edir. Beləliklə, Azercell-in dəstəyilə Nizaminin 40-dan çox seçilmiş fəlsəfi və lirik məzmunlu müxtəlif ölçülü əsərləri Azərbaycan, rus, ingilis, fransız və türk dillərində Bookmate proqramı-

nın "Audiobook" bölməsinə yerləşdiriləcək. Audio faylların hazırlanmasında digər bir özəl xüsusiyyət onların orijinal fon musiqiləri ilə təqdim olunmasıdır. Ud, tar, kamança və digər qədim musiqi alətlərinin müşayiəti ilə dil daşıyıcıları tərəfindən səsləndiriləcək poeziya nümunələri daha təsirli və xalqımızın mədəni irsi baxımından daha mütəşəkkil ifadə olunacaq. Azercell tərəfindən daha bir maraqlı yenilik isə layihə çərçivəsində Nizami Gəncəvinin iki əsərinin: "Körpikəsən kişinin dastanı" və "Adil Nuşirəvan ilə vəzirin hekayəti" əsərlərinə ko-

miks janrında şəkillərin çəkilməsi və komiks toplusundan ibarət kitabın tərtib edilməsidir. Qeyd edək ki, həmin komikslər də Azərbaycan, rus və ingilis dillərində adaptə ediləcək. Xatırladaq ki, Nizami Gəncəvinin əsərlərindən öncə Azercell rəqəmsal kitabxana üçün İmadəddin Nəsiminin 650 illik yubileyi münasibətilə şair və filosofun seçmə qəzəllərini, "Koroğlu" dastanının 10 qolunu və müxtəlif klassik müəlliflərin əsərlərini audiokitab formatında hazırlayaraq beynəlxalq Bookmate tətbiqinə yükləmişdir. "Nizami Gəncəvi İli" ərzində Azercell şirkətinin təqdimatında audiokitab və komikslər yeni formatda təqdim olunmağa davam edəcək. Bookmate tətbiqinə abunə olmaq, eləcə də "Azercell Telekom"-un fəaliyyətini mətbuat və sosial media platformaları üzərindən izləməklə siz də bu yeniliklərdən faydalana biləcəksiniz.

Təsisçi:

Akademik Ziyad SƏMƏDZADƏ

Baş redaktor:

Aytən SƏMƏDZADƏ

ELMİ-REDAKSİYA ŞURASI:

Ziyad Səmədzadə, Akif Musayev, Vahid Novruzov, Ədalət Muradov, Qüdrət Kərimov, Elşən Hacızadə, Süleyman Qasımov, Mirqasım Vahabov, Bəyalı Ataşov, Məiş Əhmədov, Aydın Hüseynov, Rəşad Balayev, Müşfiq Atakişiyev, Zəhid Məmmədov, Ayten Səmədzadə, Elşad Səmədzadə

Dizayner:

Lamiyə NƏBİYEVA

Redaksiyanın ünvanı:

Əliyar Əliyev küçəsi, 7
Redaksiya: +99412 566 09 60
Faks: +99412 514 14 27
Mühasibatlıq:
+99412 566 63 08

Dərc olunan materiallardakı fikirlər Azərbaycan dövlətinin mənafeyinə uyğun gəlməlidir. "İQTİSADİYYAT" qəzetinin kompüter mərkəzində yığılmış və səhifələnmiş, "Azərmedia" MMC mətbəəsində çap edilmişdir. Lisenziya: 022201; İndeks: 0355; Tiraj: 1500